

Med kärnan i fokus

Sverigedemokraternas förslag till
budget för 2020

orebro.sd.se

Örebro kommun

Budgetförslag 2020

samt övergripande strategier med plan för 2021–2022

1. Förord	4
2. Våra viktigaste satsningar	5
3. Ekonomisk plan	6
3.1 Finansiella mål för perioden 2020–2022	6
3.2 Driftbudgetramar	7
3.3 Utökade effektiviseringsuppdrag och riktade besparingsuppdrag	8
3.4 God hushållning med skattemedlen	9
4. Kommunövergripande strategier	10
4.1 Vitaliserad demokrati, stärkt medborgarinflytande och ökad transparens.....	10
4.2 Kommunen skall vara en bra arbetsgivare	10
4.3 Strategi för jämställdhet.....	11
4.4 En mer småföretagsvänlig kommun.....	12
4.5 En kostpolicy som gynnar lokala näringar	12
5. Direktiv till de kommunala bolagen	14
5.1 Örebro Rådhus AB	14
5.2 Örebrobostäder AB.....	14
5.3 Kumbro Vind AB.....	14
5.4 Kumbro Stadsnät AB.....	15
5.5 Länsmusiken AB.....	15
5.6 Biogasbolaget i Mellansverige AB	15
5.7 Örebrokompaniet.....	15
5.8 Örebro läns flygplats AB.....	16
5.9 Örebro Parkering AB.....	16
6. Invandring och mångkultur	17
6.1 Örebro kommun behöver en lång invandringspaus	17
6.2 Högre krav - Anpassning istället för integration.....	17
6.3 Öka återvandringen.....	18
6.4 Minskade kostnader för ensamkommande och krafttag mot åldersbedrägerier.....	19
6.5 Motverka det hitresta tiggeriet.....	19
6.6 Bekämpa islamistisk fundamentalism.....	20
7. Trygghet	21
7.1 Förebygg brott och tag krafttag mot brottsligheten	21
7.2 Stå upp för brottsoffren.....	22
8. Barn och utbildning	23

8.1	Förskola och barnomsorg	23
8.1.1	Bra lekmiljöer.....	23
8.1.2	Goda villkor för förskolepersonalen.....	23
8.1.3	Mångfald, småskalighet och valfrihet	23
8.1.4	Småskalighet och mindre barngrupper	24
8.1.5	En förskola som motverkar segregation och utgör frizon från hederskultur	24
8.2	Grundskola och gymnasium	24
8.2.1	En lugn och trygg miljö i skolan.....	25
8.2.2	Tryggad kompetensförsörjning	25
8.2.3	Frisk och sund ungdom.....	26
8.2.4	Höjd skolpeng	26
8.2.5	Minskade kostnader för hemspråksundervisning	26
9.	Social välfärd	28
9.1	Individ- och familjeomsorg	28
9.1.1	En meningsfull och aktiv tillvaro för funktionshindrade.....	28
9.1.2	En politik för familjen.....	28
9.1.3	Tillgänglighet för döva och hörselskadade.....	28
9.1.4	En effektiv och evidensbaserad vård av missbrukare.....	29
9.2	Äldre- och handikappomsorg	29
9.2.1	God servicenivå inom färdtjänsten	29
9.2.2	Resursförstärkningar inom hemvården.....	29
9.2.3	Bättre ekonomiska marginaler för mindre bemedlade äldre.....	30
9.2.4	Ökad delaktighet och ökat inflytande	30
9.2.5	Trygghet på ålderns höst	30
9.2.6	En god äldreomsorg.....	31
9.2.7	Svenska normer och svenskt språk.....	31
9.2.8	Ett aktivt och hälsosamt liv för äldre.....	31
10.	Samhällsbyggnad	32
10.1	En framkomlig och trafiksäker stadskärna	32
10.2	Parkeringsfrågan skall lösas.....	32
10.3	Ett byggande som tager hänsyn till viktiga värden.....	33
11.	Kultur och fritid	34
11.1	Kulturpolitiken skall lyfta fram kulturarvet	34
11.2	Stödet till vuxenkulturen skall vara sparsam	34
11.3	En meningsfull och aktiv fritid.....	34
12.	Miljö, djur och natur.....	36
12.1	En sansad klimatpolitik.....	36
12.2	Prioritera rätt vid miljöinspektionerna	36
12.3	Prioritera energieffektivisering	36
13.	Levande landsbygd	37
13.1	God service på landsbygden.....	37
13.2	Prioritera det lokala jordbruket och bevara naturområdena	37
14.	Vuxenutbildning och arbetsmarknad	38
14.1	Omprioritera resurser från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar.....	38
14.2	Minskade kostnader för försörjningsstöd.....	38
14.3	Integrationsplikt för nyanlända.....	39
15.	Budgeten i siffror.....	40

1. Förord

Lågkonjunkturen står för dörren efter flertalet år med god ekonomisk tillväxt. Ändå står Örebro kommun oförberett och knakar i fogarna. År 2019 var ett ansträngande år för Örebro kommun och de styrande partierna, med en underfinansierad skola där kommunen redan i början av året blev tvingad till att "effektivisera" och omfördela. De framtida ekonomiska prognoserna ser inte heller särskilt positiva ut, speciellt inte när kommunen fortsätter i samma gamla fotspår. För att trygga Örebro kommuns framtida ekonomi har Sverigedemokraterna gjort det självklara och prioriterat det som är viktigast, nämligen kommunens kärnuppdrag.

Detta innebär att vi dels sparar in på olika kultursatsningar inom vuxenkulturen, men vi plockar även bort kostsamma ägandeskap i bolag vars verksamhet inte är direkt kopplad till vad en kommun egentligen borde syssla med. Sverigedemokraterna vill att Örebro kommun avyttrar ägandeskapet i bolagen Kumbro Vind AB, Biogasbolaget i Mellansverige AB och Örebro läns flygplats AB. Vi ställer också högre krav på invandrare, med noggrannare kontroll kring bidrag och utbildning, i syfte att upptäcka och åtgärda de fusk som troligen bedrivs på daglig basis.

Tack vare allt detta och lite till har vi inte enbart råd att bedriva en kommunal välfärd värd namnet, vi har dessutom pengar över till att kunna göra en mindre, symbolisk skattesänkning. Detta för att visa att vi är övertygade om att Örebro kommun skulle kunna hantera skattemedlen betydligt mer effektivt än idag, utan att begränsa välfärden. Den dagen Sverigedemokraterna väl intar en styrande position i Örebro kommun, kommer vi direkt att påbörja ett omfattande arbete med att renodla kommunens ekonomi, för att säkerställa att varje lagd skattekrona är en väl avvägd och försvarbar utgift. I denna budget har Sverigedemokraterna gjort sitt allra yttersta för att sortera bort utsvävningar och lull-lull, för att istället lägga fokuset på kommunens huvuduppdrag. Med andra ord, att finansiera och förvalta de uppdrag som Örebro kommuns befolkning faktiskt förväntar sig av samhällskontraktet.

Kommunens kärnverksamhet är vårt intresse, det är där vi vill finansiera, det är där vi vill utveckla och det är där vi vill befinna oss – med kärnan i fokus!

Helena Ståhl

Kommunalråd (SD)

2. Våra viktigaste satsningar

- ✘ Höjd skolpeng för grundskolan.
- ✘ Resursförstärkningar inom hemvården.
- ✘ Fler kommunala ordningsvakter.
- ✘ Sänkt kommunalskatt med 5 öre.
- ✘ Bevarande av högkostnadsskydd och taxesubventionen inom färdtjänstservice.
- ✘ Utökning av omkringpersonal inom skolan som kan avlasta lärarna.
- ✘ Stärkt ekonomi för äldre som lever med små ekonomiska marginaler.
- ✘ Kompensation till förskolepersonal för inkomstbortfall till följd av karensavdraget.
- ✘ Uppmuntran till frivillig återvandring för personer i utanförskap.
- ✘ Påskyndat arbete med att avskaffa ofrivilligt delade turer.
- ✘ Höjd habiliteringsersättning för funktionshindrade.
- ✘ Mer fysisk aktivitet i grundskolan.
- ✘ Avgiftsfri pedagogisk lunch i grundskolan.
- ✘ Stärkt personalskydd för kommunpersonal som utsätts för våld och hot.
- ✘ Stärkt lokaldemokrati genom medborgarförslag.
- ✘ Säkerställande av goda svenskunskaper inom äldreomsorgen.
- ✘ Införande av en äldre- och handikappombudsman.
- ✘ Utvecklade servicetjänster för äldre.
- ✘ Utbyggd gatubelysning.

3. Ekonomisk plan

Vår målsättning med kommunens ekonomiska politik är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för återskapandet och upprätthållandet av det svenska folkhemmet. Kommunen måste därför hushålla väl med de ekonomiska resurserna. För att göra det utgår vi från två viktiga mål:

- ✘ **Över nästkommande treårsperiod skall verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.**
- ✘ **Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar skall vara lägst 70%.**

3.1 Finansiella mål för perioden 2020–2022

I vår budget har vi kunnat minska det stora behovet av besparingar för år 2021. De styrande budgeterar för 170 miljoner kronor i besparingar det året, medan vi kunnat minska behovet till 135 miljoner. Detta är möjligt då vi bland annat inte planerar för några hyreskostnader av kulturkvarteret. Därmed kommer vi inte behöva spara lika mycket inom viktiga verksamheter som skola och omsorg, vilket de styrande partierna är tvungna till och även planerar för att göra.

Resultatbudget Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter och kostnader	-8 140	-8 528	-8 769	-9 025	-9 364
- varav effektivisering	44	80	140	135	108
Avskrivningar	-235	-265	-245	-250	-255
Verksamhetens nettokostnader	-8 374	-8 793	-9 014	-9 275	-9 619
Skatteintäkter	6 655	6 922	7 151	7 446	7 755
Generella statsbidrag och utjämning	1 763	1 836	1 877	1 874	1 912
Utökad statsbidrag	66	49	28	0	0
Statsbidrag byggbonus	17	20	0	0	0
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	8 501	8 827	9 056	9 319	9 667
Verksamhetens resultat	127	34	42	45	48
Finansnetto exklusive utdelning från bolagen	112	133	120	115	105
Utdelning från bolagen	44	50	50	50	50
Finansnetto	156	183	170	165	155
Årets resultat	283	217	212	210	203

Finansiellt mål	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Årets resultat exklusive finansnetto men inklusive utdelning	92	95	98
Finansiellt mål, 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	91	93	97

Ekonomiska nyckeltal – utveckling	2018	2019	2020	2021	2022
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter	98,5%	99,6%	99,5%	99,5%	99,5%
Årlig ökning av skatteintäkter %	4,4%	3,8%	2,6%	2,9%	3,7%
Årlig ökning av nettokostnader %	7,1%	5,0%	2,5%	2,9%	3,7%
Finansnettots andel av skatteintäkter	1,8%	2,1%	1,9%	1,8%	1,6%
Resultat andel av skatteintäkter exkl. finansnetto inkl. utdelning	2,0%	0,9%	1,0%	1,0%	1,0%

3.2 Driftbudgetramar

Driftnämnd/anslag belopp i miljoner kronor	Styrande 2020	Budget 2020 (SD)	Skillnad
Summa nämnder	8 504,4	8 527,9	+23,5
Programnämnd Barn- och utbildning	3 711,0	3 728,9	+17,9
Programnämnd Social välfärd	3 175,8	3 204,4	+28,5
Programnämnd Samhällsbyggnad	665,9	657,9	-7,9
Vuxenutbildning- och arbetsmarknadsnämnd	527,7	526,5	-1,2
Kommunledning	39,2	33,0	-6,3
Kommunstyrelseförvaltning	374,5	366,9	-7,5
Landsbygdsnämnd	6,2	6,2	
Stadsrevision	3,9	3,9	
Valnämnd	0,2	0,2	
KS förfogande	359,8	343,7	-16,1
Oförutsedda behov – kommunstyrelsen	13,0	6,5	-6,5
Oförutsedda behov - KS utskott	1,6	0,8	-0,8
Utrymme för överfört resultat	10,0	10,0	
Utrymme för generella kostnadsökningar	213,6	213,6	
Utrymme för kostnadsökningar investeringar ofördelat	82,6	82,0	-0,6
Utrymme för kostnadsutjämnings effekter	37,0	37,0	
Politiskt utrymme	6,0	2,0	-4,0
Riktad omprövning tolkkostnader ofördelat	0,0	-2,7	-2,7
Riktad omprövning arvoden ofördelat	0,0	-1,5	-1,5
Riktad omprövning hyra ofördelat	-4,0	-4,0	
Kommungemensamma verksamheter	245,8	225,6	-20,1
Nerikes brandkår	84,6	84,6	
Omställning och kompetens	10,0	10,0	
Övrigt	23,5	32,7	+9,3
Länsmusiken	43,7	34,2	-9,5
Örebro läns flygplats AB	16,9	0,0	-16,9
Gemensamt	8,3	8,3	
Örebrokompaniet	22,4	19,4	-3,0
Facklig verksamhet	18,4	18,4	
Utrymme för kompetensförsörjning	18,0	18,0	
Kommungemensamma statsbidrag	-131,4	-131,4	
Flyktingstatsbidrag	-82,1	-82,1	
Maxtaxa BO	-49,3	-49,3	
Finansiering	-196,8	-196,8	
Personalförsäkringsnetto	-244,0	-244,0	
Pensionskostnader	433,0	433,0	
Semesterlöneskuldförändringar	15,0	15,0	
Kapitalkostnader	-316,0	-316,0	
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0	
Exploateringsintäkter	-65,0	-65,0	
Avskrivning lån	0,2	0,2	
Driftbudget totalt	8 781,7	8 769,0	-12,7

3.3 Utökade effektiviseringsuppdrag och riktade besparingsuppdrag

För att nå resultatmålet krävs att nämnderna minskar sina befintliga kostnader med 1,5% under kommande treårsperiod, innan de nya resurserna lagts till. Ungefär hälften av dessa besparingar beräknas komma ifrån effektiviseringar inom inköps- och hyreskostnader, medan resten lämnas åt de berörda nämnderna och förvaltningarna att besluta om. Detta är mål som även de styrande partierna i Örebro kommun har i sin budget, vilket Sverigedemokraterna står bakom.

För att finansiera ytterligare satsningar inom välfärden föreslår vi också utökade effektiviseringar och riktade besparingsuppdrag på utvalda områden som leder till att våra besparingar uppgår till ca 0,4 procentenheter högre än de styrandes år 2020. Våra effektiviserings- och besparingsuppdrag är alltså större än de styrande partiernas år 2020, men till skillnad från de styrande så ligger tyngdpunkten i våra besparingar inom verksamheter utanför välfärdens kärna.

År 2021 kommer vi att ha betydligt mindre besparingar än de styrande, vilket också kommer minska kraven på besparingar inom områden som skola och omsorg.

De utökade effektiviseringsuppdragen vi föreslår är:

Berörd nämnd	Utökad effektivisering 2020	Andel av budget/anslag 2019
Programnämnd Samhällsbyggnad	6,4 mnkr	1,0%
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	8,2 mnkr	1,5%
Kommunstyrelseförvaltningen	7,5 mnkr	2,0%

Utöver detta föreslår vi även en rad riktade omprövningskrav för 2020. Dessa är:

Utgiftsområde	Utökad besparing 2020 jämfört med styrande
Politikerarvoden och politiska resurser	4,4 mnkr
Språktolkar	2,7 mnkr
Örebrokompaniet	3,0 mnkr

3.4 God hushållning med skattemedlen

Vi skall inte ta ut mer i skatt än vad som behövs för att klara välfärden. Vi är övertygade om att kommunen kan hushålla bättre med skattemedlen än i dagsläget. I denna budget ser vi ett utrymme att kunna justera kommunalskatten via en sänkning om 5 öre, **därav fastställs skattesatsen till 21 kronor och 30 öre.**

Det finns många områden som kommunen behöver jobba med för få skattepengarna att räcka, men vars effekter vi inte räknat på till den här budgeten. Några av dessa områden är:

- ✘ **Bli bättre på att söka de statsbidrag som vi är berättigade till.**
- ✘ **Minska kostnaderna för personal i omställning.**
- ✘ **Minska kostnaderna för avgångsvederlag.**
- ✘ **Gör Örebro kommun mindre attraktivt för nyanlända så att kostnadstrycket på Örebro kommun minskar.**
- ✘ **Stimulera till frivillig återvandring av personer i utanförskap.**
- ✘ **Motverka åldersbedrägerier bland ensamkommande.**
- ✘ **Stoppa onödiga symboliska utgifter så som HBTQ-certifieringar.**
- ✘ **Åtgärder för att minska försörjningsstödets kostnader.**
- ✘ **Eftersträva stopp för flyktingmottagande i kommunen.**

4. Kommunövergripande strategier

4.1 Vitaliserad demokrati, stärkt medborgarinflytande och ökad transparens

Det är av stor vikt att kommuninvånarna känner sig delaktiga i de kommunala beslutsprocesserna och att folkvalda har god insyn i alla kommunens verksamheter. Vi vill därför att beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor, inte minst i invandringspolitiken, skall föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar. Därför skall möjligheterna för medborgare att påverka politiken ökas genom att kommunen öppnar upp för medborgarförslag och E-petitioner. För insynens skull skall samtliga partier också erbjudas insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och beredningar.

En annan viktig del i att vitalisera den lokala demokratin är att medborgarna har förtroende för politiken och att de politiska rörelserna bygger på traditionellt folkrörelsearbete. Alltför vidlyftiga kontanta stöd till partierna riskerar att minska förtroendet för politiken och motverkar det traditionella folkrörelsearbetet.

Därför vill vi halvera det kommunala partistödet till partierna och bidragen till ungdomsförbunden.

- ✘ **Beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor skall föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar.**
- ✘ **Kommunen skall vara öppen för medborgarförslag i både nämnder och fullmäktige.**
- ✘ **Möjlighet för kommuninvånare att lämna in förslag och samla stöd elektroniskt skall införas.**
- ✘ **Alla partier som är invalda i kommunfullmäktige skall ha rätt till insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och beredningar.**
- ✘ **Det kommunala partistödet skall halveras.**

4.2 Kommunen skall vara en bra arbetsgivare

Örebro kommun skall erbjuda en god och trygg arbetsplats där de anställda trivs och växer i sina uppdrag. Tyvärr ser vi idag hur arbetsvillkoren för främst kvinnor i offentlig sektor är urusel med skenande hög stress, sjukskrivningar och en allt mer otrygg arbetsmiljö. En starkt bidragande orsak till dålig psykosocial arbetsmiljö är ofrivilligt delade turer och personal i omställning. En stor del av att vara en bra arbetsgivare, är att säkerställa så att personalen känner sig trygg på sin arbetsplats.

Kommunen skall verka för utökad personskydd för de yrkeskategorier som möter hot och våld i sitt arbete. Istället för att öronmärka pengar till någon särskild satsning som inte passar alla, så skapar vi istället en pott där verksamheterna kan äska pengar till trygghetsfrämjande insatser. Trygghetsfrämjande insatser kan till exempel handla om utbyggnad av personlarm, tillfällig ökning av personalstyrkan, skyddsutrustning, väktare men även andra insatser som är relaterade till att öka tryggheten och förbättra arbetsmiljön på arbetsplatsen.

Personalen i Örebro kommun skall också känna sig trygg i att inte smittas av farliga sjukdomar. Därför skall kommunen alltid erbjuda kostnadsfri vaccination mot TBC och säsongsinfluensa till personal i de verksamheter som i högre grad än andra är utsatta för smittorisker. När man som anställd i Örebro kommun möter medborgare, är det viktigt att man uppför sig professionellt och ger ett neutralt intryck. De som jobbar i kommunen skall därför alltid förväntas bära en politiskt och religiöst neutral klädsel.

Örebro kommun skall alltid behandla alla arbetssökande lika, oavsett kön, ålder eller härkomst. Ingen form av, så kallad positiv särbehandling, skall förekomma när kommunen rekryterar eller kallar till arbetsintervju. Att tillhöra en underrepresenterad grupp, exempelvis manlig arbetssökande till förskolan, skall inte ses som meriterande, utan samtliga arbetssökande skall istället bemötas som individer och bedömas utifrån sina individuella kvalifikationer, något annat vore och i vår mening är, diskriminerande.

Därför vill vi avskaffa positiv särbehandling som verktyg vid rekrytering. Kommunens anställda skall alltid känna att det är tryggt att lyfta missförhållanden till ytan. Därför vill vi också se över hur vi kan förbättra kommunens visseblåsarfunktion.

- ✘ **Kommunen skall påskynda arbetet med att avskaffa de ofrivilligt delade tureorna.**
- ✘ **Kommunen skall verka för utökat personskydd för de yrkeskategorier som möter hot och våld i sitt arbete.**
- ✘ **Kommunen skall erbjuda kostnadsfri vaccination för TBC och säsongsinfluensa till personal i verksamheter som i högre grad är utsatt för smittorisk än andra.**
- ✘ **En politiskt och religiöst neutral klädkod skall gälla för kommunens anställda.**
- ✘ **Positiv särbehandling skall inte förekomma inom Örebro kommuns verksamheter.**
- ✘ **Kommunens visseblåsarfunktion skall förbättras.**

4.3 Strategi för jämställdhet

För oss är utgångspunkten primärt att alla skall ha samma förutsättningar oavsett kön. Mycket av jämställdhetsarbetet har under en längre tid riktat in sig på utfall där målbilden är jämn könsfördelning. För att uppnå ett jämnt utfall krävs det inte helt sällan att det görs avkall på förutsättningarna, exempelvis via kvotering, likväl som utfallet måste betraktas som sekundärt om förutsättningarna skall hållas likvärdiga.

Sverigedemokraterna tror på människans egen förmåga att göra adekvata val utifrån sina egna förutsättningar och önskemål, politikens roll är inte att styra över människor baserat utifrån kön, utan skall istället skapa likvärdiga förutsättningar, oavsett kön.

- ✘ **Det överordnade målet för kommunens jämställdhetsarbete skall vara att ge alla samma förutsättningar.**

4.4 En mer småföretagsvänlig kommun

Kommunen skall i högre utsträckning prioritera att skapa ett gott företagsklimat för de minsta företagen. Det kan vi göra dels genom att förbättra den kommunala servicen till företag, samt genom att förändra hur kommunen upphandlar sina avtal. Allt för ofta ställs idag skall-krav i kommunala upphandlingar som leder till att små aktörer slås ut. Vi menar att upphandlingar istället skall utformas så att det gynnar små och gärna lokala företag. Detta kan vi göra genom att minska storleken på kontrakt, förbättra och förenkla information, förlänga anbudstider och dela upp större upphandlingar till mindre delar.

Örebro har ett fördelaktigt läge som knutpunkt för logistiken genom att flera år i rad ligga i toppen av rankingen "bästa logistikläge" vilket ger mycket goda förutsättningar för ett gynnsamt företagsklimat. Vi byter därför ut "det går aldrig" mot den mer positiva Gnosjöandan.

- ✘ **Rimligare skallkrav i kommunala upphandlingar.**
- ✘ **Kommunen skall eftersträva att minska storleken på kontrakt genom att dela upp upphandlingar i mindre delar.**
- ✘ **Förbättra och förenkla information kring upphandlingar.**
- ✘ **Örebros gynnsamma logistiska läge ska tillvaratas.**
- ✘ **Örebro kommun skall vara lyhörd inför de lokala företagens behov.**

4.5 En kostpolicy som gynnar lokala näringar

Få saker är så viktiga som den mat vi får i oss, inte enbart kopplat till att det är näringsriktigt, utan också att den smakar bra och är tilltalande. En aspekt som vuxit genom åren är intresset för matens ursprung. Detta är en viktig fråga kopplat till miljö, ekonomi men även smak. I dagens internationellt sammankopplade värld, är ett fokus kring den lokala näringen och våra närliggande producenter viktigare än någonsin. Konkurrensen är stor och länders varierande krav innebär att samma livsmedel, men från olika länder, inte bara skiljer sig i prisnivå utan också innehar växlande kvalitet. Flera studier har gjorts och ännu har det inte tydligt bevisats att ekologiska livsmedel från andra länder skulle vara av bättre kvalitet än konventionellt producerad mat ifrån Sverige. De svenska kraven håller alltså sådan hög standard, att även de konventionellt producerade livsmedlen från Sverige oftast är lika bra eller bättre än andra länders ekologiska livsmedel.

I Regeringens livsmedelsstrategi för Sverige sätter man ett inriktningsmål att 30 procent av den svenska jordbruksmarken skall utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen skall utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030. Ur miljösynpunkt och med syfte att gynna lokala näringsidkare, vill Sverigedemokraterna istället ändra kommunens fokus från att följa Regeringens livsmedelsstrategi kopplat till ekologiskt, till att istället inrikta sig på lokalproducerade livsmedel. I enlighet med EU:s frihandelsavtal kan vi dock inte uteslutande handla från svenska producenter, därför ställer vi kravet att svenska regelverk skall uppfyllas och motsvarande nivå av svenska djurskyddslagstiftning måste upprätthållas av producenten vid inköp och upphandling av animaliska livsmedel. Vegetabiliska livsmedel skall i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand från vårt närområde. Med fokus på lokalproducerade livsmedel vill Sverigedemokraterna även utreda möjligheterna att börja köpa in vildsvinskött som en del av kommunens verksamheters vardagliga kost. Vildsvinskött är inte bara lokalproducerat utan även etiskt riktigt, då vildsvin per automatik levtt ett fritt och naturligt liv. Vid ett eventuellt införande skulle detta också innebära att fler vildsvin skjuts, vilket är ett ansenligt önskemål från boende på landsbygden.

Inom skolan, men även inom andra kommunala verksamheter, är det vanligt att specialkost i olika former produceras varje dag. Intolerans mot gluten och laktos tillhör de vanligaste anledningarna till behov av specialkost. Det finns även fall där behov av specialkost uppstår av rent religiösa skäl. Sverigedemokraterna ser ett stort behov av att effektivisera tillverkningen av mat, dels för att underlätta för personalen och även för att hålla kostnaderna nere. Därför ser vi inget behov för skattebetalarna att stå för kostnaden av de extra maträtter som tillverkas för att uppfylla religiösa krav. Istället vill vi tillsätta en utredning för att se över, omarbета och effektivisera menyerna i våra verksamheter. Syftet är att inkludera så många personer som möjligt, som idag är i behov av specialkost, till att i högsta möjliga grad kunna äta huvudalternativet istället. När det även erbjuds vegetariska rätter som andrahandsalternativ, borde detta sammantaget vara tillräckligt så att behov av specialkost sällan uppstår.

- ✘ Andelen lokalproducerade livsmedel skall ständigt öka.**
- ✘ Animaliska livsmedel skall endast köpas in från producenter som uppfyller kraven enligt svenska regelverk och i motsvarande nivå med svensk djurskyddslagstiftning.**
- ✘ Vegetabiliska livsmedel skall i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand ifrån vårt närområde.**
- ✘ Utred möjligheterna att köpa in vildsvinskött som ytterligare ett köttalternativ till våra verksamheters menyer.**
- ✘ Specialkost som produceras av religiösa skäl skall inte bekostas av skattebetalarna.**
- ✘ Utred möjligheterna att minska kostnader för specialkost genom att utarbета välbalanserade huvudalternativ som minimerar behovet av specialkost.**

5. Direktiv till de kommunala bolagen

De kommunala bolagen skall bidra till en god utveckling för kommunen som helhet och ge avkastning till kommunen när utrymme uppstår. För kommande treårsperiod anser vi att avkastningen från de kommunala bolagen skall fortsatt vara 50 miljoner kronor per år.

5.1 Örebro Rådhus AB

Kommunkoncernens moderbolag Örebro Rådhus AB äger och förvaltar aktier, kommunens hel- och delägda aktiebolag, svarar för ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedlar information om dotterbolagens verksamhet till kommunstyrelsen. Moderbolaget skall bidra till arbetet med en socialt och ekonomiskt hållbar utveckling för kommunen som helhet.

5.2 Örebrobostäder AB

Den viktigaste uppgiften för Örebrobostäder AB (ÖBO) är att tillhandahålla hyresbostäder till rimliga priser för resurssvaga grupper såsom ungdomar och pensionärer, men även agera för att uppnå en större variation av boendeformer i vissa områden. Kommunen skall vid nybyggnation eftersträva en blandning av olika boendeformer för att öka kontaktytorna mellan olika inkomstgrupper och underlätta assimilering av invandrade personer. I samma syfte skall en del av ÖBO:s hyresbestånd kunna omvandlas till bostadsrätter om de boende så önskar.

Renoveringar leder ofta till dramatiska hyreshöjningar. Lyckligtvis finns det lösningar som kan mildra detta. Hyresgästerna kan själva stå för till exempel trappstädning och byte av glödlampor i trapphus och tvättstuga, i utbyte mot en hyresrabatt. Bättre isolerade dörrar och fönster ger minskad energiförbrukning, som även det borde komma hyresgästen till del genom en minskning av den framtida hyreshöjningen.

För att motverka boendesegregationen skall ÖBO alltid ställa krav på förvärvsinkomst för de under 60 år utanför kommunen som önskar flytta till en bostad som förvaltas av ÖBO. Man skall alltid ställa krav på fast inkomst för reguljära bostadssökande som söker bostäder i särskilt utsatta områden såsom: Vivalla, Oxhagen och Varberga.

ÖBO skall inte kvotera lägenheter till nyanlända. Sverigedemokraterna vill att de lägenheter som idag kvoteras, istället skall användas till våra egna medborgare som är i sociala behov av förtur till lägenheter, såsom hemlösa. Kvotering upplevs som orättvist då bostadskön till en lägenhet blir allt längre, nu är det flera års väntetid även för de mindre attraktiva stadsdelarna som ligger långt ifrån centrum.

5.3 Kumbro Vind AB

Sverigedemokraterna menar på att det idag finns en allmän övertro kring vindkraften som en lösning för framtidens energiförsörjning. Tillfälliga produktionstoppar kan imponera, men elproduktionen varierar över tid och årstid. Vindkraften riskerar ofta att ha en negativ inverkan på landskapsbilden, kulturvärden och människors vardag. Vindkraft kräver reglerkraft för att kunna utjämna produktionstoppar och dalar, detta löser man genom att använda till exempel kolkraft, vilket helt förtar miljönyttan.

Vindkraften stör dessutom fågellivet på flera sätt, dels genom att utgöra ett störande element i naturen och genom att fåglar även blir skadade eller dör när de kommer i kontakt med propellernas vingar. Enligt Naturvårdsverkets rapport från år 2017 kan ett enskilt vindkraftverk störa fågellivet på en så stor yta som upp till 78.5 kvadratkilometer.

Särskilt berörda fågelarter är lommar, gäss, änder och vadare - där flyttande fåglar är särskilt känsliga för störningarna. Detta är en yta betydligt större än hela Örebro tätort, som då tränger undan fågellivet. Kumbro Vind AB har idag som uppgift att äga och producera vindkraft, men har stundvis dragits med förluster som tyngt skattebetalarna. Att Örebro kommun förvaltar ett eget energibolag, när energiproduktion inte tillhör den kommunala kärnverksamheten, gör att Sverigedemokraterna inte anser att fortsatt ägande av bolaget är försvarbart. Sverigedemokraterna vill därför avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Kumbro Vind AB.

- ✘ **Avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Kumbro Vind AB.**

5.4 Kumbro Stadsnät AB

Bolaget har som ändamål att skapa ett öppet och operatörsberoende bredbandsnät i Örebro kommun och Kumla kommun. Detta samarbete ger anslutning till de bägge kommunernas förvaltningar, som i sin tur ger möjligheten för anslutning till olika företag, hushåll och organisationer. Under år 2020 skall bolaget fortsätta att genomföra utbyggnad av bredbandsnätet i tätorter på landsbygden och om möjligt höja ambitionsnivån till att även inkludera hushåll som ligger utanför tätorterna.

5.5 Länsmusiken AB

Bolaget skall i högre grad söka sin finansiering ifrån marknaden, för att kunna bli mindre beroende av den omfattande ekonomiska assistansen man idag får från kommunen.

5.6 Biogasbolaget i Mellansverige AB

Det går mode i vilket som skall vara det framtida drivmedlet. Biodiesel, naturgas, vätgas och eldrift är flera av kandidaterna. Men om kommunen bygger ut sin fordonsflotta utefter ett enskilt drivmedel, som kan bli omodernt och fasas ut, då måste hela fordonsflottan säljas. Vem skulle kunna tänkas vara intresserad av att köpa ett fordon, där dess drivmedel är på utgång och snart inte går att köpa?

Förutom kommunen finns det redan en privat producent i kommunen och ytterligare en aktör sett i länet som kan erbjuda gas till den som har behov. Med flera aktörer på marknaden i vårt närområde, finns därmed inte heller något behov för kommunen att utveckla sin verksamhet inom området. Den tidigare viktiga uppstarts- och experimentfasen är numera avklarad och även beprövad gentemot marknaden. Drivmedelsproduktion tillhör inte den kommunala kärnverksamheten, därför skall Örebro kommuns andel i bolaget säljas.

- ✘ **Avyttra Örebro kommuns andel i Biogasbolaget i Mellansverige AB.**

5.7 Örebrokompaniet

Örebrokompaniets uppdrag är att bedriva marknadsföring av Örebro, bedriva turistverksamhet, främja privat- och affärsturism i Örebro, samt skriva avtal om marknadsföringsstöd av Örebro elitidrottslag. Mot bakgrund av senaste tidens avslöjanden kring missförhållanden i bolaget, anser vi att kommunen bör strama åt sitt stöd till Örebrokompaniet.

5.8 Örebro läns flygplats AB

Det kommunala delägandet i Örebro läns flygplats AB är och har varit en kostsam historia för skattebetalarna. Flygplatsens möjlighet att gå med vinst är i princip obefintlig, även på lång sikt, eftersom det råder en överetablering av regionala flygplatser i Mellansverige. Utbudet är helt enkelt större än efterfrågan. Alldeles för många kommuner i Mellansverige håller liv i sina flygplatser genom kostsamma varianter av konstgjord andning.

Sverigedemokraterna har självklart inget emot att det finns en flygplats i vår region, men vi anser inte att en sådan skall bedrivas på bekostnad av kommunens skattebetalare. Speciellt inte när vi har stora behov inom äldreomsorgen, skolan och barnomsorgen. De långsiktiga prognoserna för alla kommunernas ekonomi ser även den dyster ut. I den mån som regionala flygplatser överhuvudtaget skall tillhandahållas av det offentliga, så bör den större frågan om vart och vilka flygplatser som skall finnas i Sverige lösas, avhandlas och finansieras på nationell nivå. Mot bakgrund av detta anser Sverigedemokraterna att Örebro kommun skall avyttra sina ägarandelar i Örebro läns flygplats AB.

- ✘ **Avyttra Örebro kommuns andel i bolaget Örebro läns flygplats AB.**

5.9 Örebro Parkering AB

Vi anser inte att kommunens parkeringsverksamhet behöver bedrivas i bolagsform utan ser hellre att verksamheten flyttar tillbaka till den kommunala tekniska förvaltningen.

- ✘ **Lägg ned bolaget Örebro Parkering AB och flytta över verksamheten till Örebro kommuns tekniska förvaltning.**

6. Invandring och mångkultur

Sverigedemokraterna motsätter sig inte invandring, vi menar att invandring måste hållas på en sådan nivå och vara av sådan karaktär att den inte utgör ett hot mot vår nationella sammanhållning eller mot vårt lands välfärd och trygghet. Tyvärr ligger vi inte på en sådan nivå idag, utan ser istället hur invandringen lett till stora påfrestningar för välfärden, segregation samt ökad brottslighet och religiös fundamentalism.

Det är idag svårt att avgöra exakt hur mycket asylinvandringen har kostat kommunen. Vi vet hur mycket vi får i statsbidrag av Migrationsverket, men det täcker bara en del av de initiala kostnaderna för mottagande och få eller inga av de långsiktiga kostnaderna.

Samtidigt är kostnaderna utspridda på en mängd olika kostnadsposter inom kommunen. Vi tycker det är viktigt att invandringens ekonomiska och sociala kostnader redovisas tydligt inför medborgarna. För att skapa ett större budgetutrymme för välfärdssatsningar, skall kommunen försöka minska inflödet av migranter till kommunen, undersöka billigare boendelösningar för anvisade flyktingar, minska kostnader för tolk och hemspråksundervisning, minska bidragen till föreningar för invandrarkultur, uppmuntra till frivillig återvandring för personer i utanförskap, motverka åldersbedrägerierna bland ensamkommande och sluta erbjuda vuxna nyanlända studier på nationella gymnasieprogram.

6.1 Örebro kommun behöver en lång invandringspaus

Örebro kommun har under lång tid tagit emot alldeles för många flyktingar, därför skall kommunen nu göra allt för att minska inflödet av nya migranter.

- ✘ **Örebro kommun skall ansöka om undantag från bosättningslagen.**
- ✘ **Örebro kommun skall utöva påtryckningar gentemot staten för ökat kommunalt självbestämmande gällande invandringspolitiken.**
- ✘ **Eventuella planer av nya privata förläggningar för asyl- och anhöriginvandrare skall omedelbart stoppas.**

6.2 Högre krav - Anpassning istället för integration

Sverigedemokraterna är anhängare till talesättet "ta seden dit man kommer" och erbjuder som alternativ till integrationspolitiken att det skall ställas förväntningar och krav på invandrare, att de skall anpassa sig till det svenska samhället. Så är det tyvärr inte idag.

Årligen utdelas miljoner i kommunala skattepengar till invandrarföreningar vars syfte är att bevara deras ursprungliga kulturella identitet i det nya landet. I skolan tillåts elever lämna ordinarie lektioner för att gå på hemspråksundervisning och vuxenutbildningen erbjuder bönerum. Vid kontakt med kommunen erbjuds ofta tolk helt kostnadsfritt, även till personer som bott i Sverige i decennier och som borde förväntas ha lärt sig svenska. Sverigedemokraterna anser inte bara att detta sänder fel signaler, utan att det också är kontraproduktivt och istället leder till en ökad segregation. Kravlösheten måste ersättas av höjda förväntningar. Vi menar att det största ansvaret för individens integration i det nya samhället främst ligger hos individen själv.

Politiken skall dock i viss utsträckning sträva efter att tillgängliggöra och sänka trösklarna till det svenska samhället och dess majoritetskultur. Ett viktigt sätt som kommunen kan göra för att möjliggöra detta och underlätta assimilation på är att erbjuda en god samhällsorientering till alla nyanlända. De långa köerna till samhällsorienteringen måste kortas och kursinnehållet utökas för att detta skall kunna bli möjligt på riktigt.

Sverigedemokraterna vill även höja medborgarskapets status, medborgarskapet skall ses som ett privilegium vilket man förtjänar genom att anstränga sig. Därför vill vi göra kommunens ceremoni för nyblivna svenska medborgare mer exklusiv och högtidlig. För att få hedras i kommunens ceremoni skall man först ha visat att man intresserat sig för och skaffat sig kunskap om, sitt nya hemlands språk och samhällsliv.

- ✘ **Samhällsorienteringen för nyanlända skall förlängas.**
- ✘ **Stödet till föreningar vars verksamhet syftar till att bevara invandrares ursprungliga kulturella identiteter skall avvecklas.**
- ✘ **Restriktiva regler skall gälla för anlåtande av tolkar (teckentolkar undantaget).**
- ✘ **Kommunal service och information skall i regel endast ges på svenska och de nationella minoritetsspråken.**
- ✘ **Kommunen skall kräva språktest samt prov i svenskt samhällsliv, med godkänt resultat, för de invandrare som önskar delta i kommunens ceremoni för nyblivna svenska medborgare.**
- ✘ **Kommunens verksamheter skall inte tillhandahålla bönerum.**

6.3 Öka återvandringen

Örebrons befolkning har ökat rejält de senaste åren. En stor del av befolkningsökningen består utav invandring med utomeuropeisk bakgrund, många från denna grupp har haft svårt att etablera sig i samhället. De som invandrat till kommunen har ofta bosatt sig i redan invandrartäta stadsdelar som dras med hög arbetslöshet, kriminalitet och social oro. Samhället i stort har inte klarat av att tillskapa arbetstillfällen, bostäder, lärare och socialsekreterare i tillräcklig utsträckning, vilket resulterat i att många av de som kommer hit hamnar i ett livslångt utanförskap.

Sverigedemokraterna vill därför se över möjligheten att på frivillig basis uppmuntra nyanlända och utrikesfödda i utanförskap att frivilligt kunna återvända till sina respektive hemländer. Vi vill därför inrätta ett kommunalt återvändningsbidrag, utöver det statliga bidraget som redan existerar, samt en återvändningshandläggare som administrerar detta. Ambitionen skall vara att uppmuntra personer i utanförskap att återvända genom att ge den enskilde bra förutsättningar för att kunna återvända.

Detta skall finansieras dels genom minskade försörjningsstöds kostnader och genom samfinansiering från statligt håll, exempelvis genom projektstöd från Migrationsverket. Vi avsätter 5 miljoner kronor i en engångspott första året för att kunna starta upp denna verksamhet. En annan viktig del i att öka återvandringen är att hjälpa rättsväsendet att upptäcka illegala migranter som gömmer sig för myndigheter. Därför skall kommunens anställda instrueras att omedelbart rapportera misstänkta fall till sina överordnade, för vidare hantering och polisanmälan.

- ✘ **Örebro kommun skall erbjuda ett kommunalt återvändningsbidrag.**
- ✘ **Kommunen skall inrätta en återvändningshandläggare.**
- ✘ **Kommunens anställda skall uppmanas rapportera misstänkta brott mot utlänningslagen.**
- ✘ **Ett regelbundet informativt utskick om möjligheterna till återvandring skall göras till utländska medborgare under 65 år som nolltaxerat de senaste fem åren av sitt vuxna liv.**

6.4 Minskade kostnader för ensamkommande och krafttag mot åldersbedrägerier

Det är förenat med mycket höga kostnader att mottaga ensamkommande eftersom de är avsevärt mer resurskrävande och åtnjuter fler privilegier än vuxna asylsökande. Det handlar om skolplatser, särskild försorg från socialtjänstens sida och inte minst de höga kostnaderna för boende på HVB/stödboende eller i familjehem.

Sådana utgifter och insatser må vara motiverade i de fall det verkligen rör sig om barn, men bedrägerierna har varit många. Bedrägeri skall aldrig löna sig. För att upprätthålla ordning och rättvisa, och hushålla väl med skattebetalarnas pengar, skall socialnämnden alltid säkerställa att det gjorts en medicinsk åldersbedömning av ensamkommande barn innan de placeras i dyra boendeformer.

- ✘ **Asylsökande som avslöjats med åldersbedrägeri skall stängas av från skolan om det visar sig att vederbörande varit för gammal att börja i gymnasiet.**
- ✘ **Fall av åldersbedrägeri skall alltid polisanmälas.**
- ✘ **Utred möjligheterna kring att göra personer, som ljugit om sin ålder i asylprocessen, återbetalningsskyldiga till Örebro kommun för motsvarande summa som de tillskansat sig på felaktiga grunder.**
- ✘ **Socialnämnden skall alltid säkerställa att det gjorts en medicinsk åldersbedömning på ensamkommande innan de placeras på HVB/stödboende.**

6.5 Motverka det hitresta tiggeriet

Tiggeridebatten har pågått i många år och är fortfarande aktuell. Tiggeriet medför många problem för det samhälle där det accepteras - multikriminella nätverk kan använda tiggeri i kombination med människohandel som binäringar. Människor känner sig påhoppade i det offentliga rummet och tålläger uppförs utan tillstånd på både privat och offentlig mark. Samtidigt löser tiggeriet ingenting, då problemet med fattigdomen bland minoriteter i Rumänien och Bulgarien är av strukturell karaktär och kan således inte lösas genom individuella allmosor. Snarare riskerar minoriteternas stigmatisering och utsatthet att befästas om tiggeriet tillåts fortgå.

Lyckligtvis är det inte längre enbart Sverigedemokraterna som numera vill införa ett nationellt tiggeriförbud, men det nationella förbudet lyser än så länge med sin frånvaro. Därför anser vi att kommunen, i väntan på ett sådant nationellt förbud, skall göra all som går för att förbjuda tiggeri i en så hög utsträckning som möjligt. I praktiken innebär det att införa tiggerifria zoner i staden, som flera andra kommuner redan har gjort. Kommunen skall inte heller, som idag, underlätta för de internationella tiggargigorna att kunna verka i Sverige genom att via Stadsmissionen erbjudas särskilt härbärge med kost och logi.

- ✘ **I väntan på nationellt tiggeriförbud skall tiggeri förbjudas i utvalda områden i staden.**
- ✘ **Kommunen skall inte bidra till att bekosta kost och/eller logi åt hitresta utländska tiggare.**

6.6 Bekämpa islamistisk fundamentalism

På bara några decennier har antalet våldsbejakande islamiska extremister gått från att vara ett nästan okänt fenomen i Sverige, till att nu vara betydligt fler till antalet än det samlade antalet höger- och vänsterextremister. Bara från Örebro kommun har ett tjugotal åkt för att strida för terrorsekten Islamiska Staten. Vi ser med mycket stor oro på den utvecklingen.

Samtidigt vet vi att runt den hårda kärnan av våldsbejakande extremister så finns många som inte själva är våldsbejakande men som stödjer islamistiska idéer som kvinnans underordnande, förföljelse av sexuella minoriteter, straff för hädelser mot religionen, att lagstiftning skall vara baserad på sharia och andra idéer som inte hör hemma i en västerländsk liberal demokrati.

Den hårda kärnan av våldsbejakande extremister och den omgivande islamistiska miljön, utgör tillsammans ett direkt hot mot Sverige på flera plan. Dels mot vår fysiska säkerhet, och mot många av de värderingar och friheter som vi européer länge tagit för givna. Därför är det av största vikt att kommunen gör vad den kan för att motverka att denna miljö får starkare fäste i Örebro.

- ✘ **Kommunen skall alltid avråda Skolinspektionen från att godkänna ansökningar om nyetablering av friskolor från huvudmän som mottager ekonomiskt stöd från islamistiskt präglade stater eller missionärer.**
- ✘ **Etableringen av fundamentalistiska moskéer skall motverkas.**
- ✘ **Kommunen skall ha som policy att dra in eventuella kommunala bidrag till föreningar eller studieförbund som bjuder in homofoba, antivästliga eller teokratiska hatpredikanter.**
- ✘ **Kommunen skall ha en särskild strategisk samordnare mot våldsbejakande extremism och hedersförtryck som uteslutande jobbar med detta.**
- ✘ **En särskild parlamentarisk arbetsgrupp som jobbar med frågor knutna till extremism och fundamentalism skall tillsättas.**
- ✘ **En kartläggning skall genomföras, stadsdel för stadsdel, om hur och i vilken omfattning problemet med hedersrelaterat våld, tvångsäktenskap, barnäktenskap, könsstympning och slöjtvång yttrar sig i respektive stadsdel.**

7. Trygghet

7.1 Förebygg brott och tag krafttag mot brottsligheten

Den upplevda tryggheten i Örebro kommun har försämrats. Narkotikaförsäljning sker öppet på fler och fler platser och gängkriminaliteten med dess effekter har i det närmaste blivit vardag. Kommunen måste sätta ned foten och både stävja och försvåra för brottslingar, samtidigt som de laglydiga medborgarna skyddas. Det behövs en ordentlig utökning av antalet patrullerande ordningsvakter, det behövs även en utökning av kameraövervakningen. Självklart skall de kameror som används inte vara av den avidentifierande typen, utan de skall kunna bidra med bilder som möjliggör avslöjande av gärningsmännen vid brottsmisstanke. Att agera illegalt utan att upptäckas skall vara svårt.

Inga brott blir dock lösta om polisen inte har möjlighet att kunna utreda fallen. Mycket av polisernas arbetstid går till att hantera administration, som det inte behövs en utbildad polis att utföra. Därför skall kommunen utreda hur polisen kan avlastas, i syfte att frigöra mer tid för patrullering, brottsbekämpning och brottsutredning.

Även om polisens möjlighet att synas på gator och torg ökar, behöver även ordningsvakterna bli fler till antalet. Med fler som rör sig ute, ser vad som händer och kan ingripa vid incidenter, ökar tryggheten i samhället i stort. Detta leder i sin tur till att fler personer vågar vistas utomhus, med en ytterligare ökad trygghetskänsla till följd.

Tillfredsställande belysning under dygnets mörka timmar är avgörande för ökad trygghet. Kommunen behöver därför se över sin gatubelysning, för att säkerställa att den ger en tillfredsställande ljusbild och en god överblick kring omgivningen. Ofoget att endast tända varannan eller var tredje gatlykta på vissa av gångtrafikanterers lågfrekventerade sträckor skall omedelbart upphöra, samtidigt som lagning av trasig gatubelysning måste vara prioriterat av tekniska förvaltningen.

För att medborgarna skall få svart på vitt hur det är ställt med tryggheten i Örebro kommun, skall de rimligen ha lätt att hitta information om det faktiska läget. Kommunens trygghetsarbete och de incidenter som inträffat under veckan sammanfattas varje vecka i något som kallas EST-rapporten. Den distribueras i dagsläget ut till många av kommunens verksamheter, men borde också läggas ut på Örebro kommuns officiella hemsida. På hemsidan skall också finnas statistik över utvecklingen av olika typer av brottslighet i Örebro kommun.

- ✘ **Utöka kameraövervakningen i särskilt otrygga områden.**
- ✘ **Vid kameraövervakning skall identifierande kameror användas så att det inspelade materialet kan bistå vid polisutredningar.**
- ✘ **Utred hur kommunen kan understödja polisen i syfte att avlasta deras administrativa börda.**
- ✘ **Kommunen skall mångdubbla antalet patrullerande ordningsvakter på kvällar och helger.**
- ✘ **Kommunen skall säkerställa en tillräckligt trygghetsskapande gatubelysning.**
- ✘ **Kommunen skall visa sitt pågående trygghetsarbete genom att öppet redovisa veckans EST-rapport på sin hemsida.**
- ✘ **Kommunen skall öppet visa statistik för brottsligheten på sin hemsida även om statistiken visar på en ofördelaktig trend.**

7.2 Stå upp för brottsoffren

För varje brott mot enskild person som begås, finns det också minst ett brottsoffer som alltför ofta glöms bort i debatten. Där är det viktigt att kommunen står upp för brottsoffren och visar att man faktiskt bryr sig om dem.

Ett konkret exempel på hur polisen skulle kunna underlätta livet för brottsoffer är via skadeståndshanteringen. När ett brottsoffer blir tilldömt ett skadestånd, är det vederbörande som sedan ansvarar för kontakten med gärningsmannen för att få sitt skadestånd utbetalt. Detta kan uppenbart medföra många påfrestande turer för en redan utsatt människa. Istället skulle kommunen kunna inrätta en kommunal brottsofferfond, dit brottsoffret kan vända sig för att få skadeståndet utbetalt och sedan blir det kommunen som i sin tur driver in summan från den skadeståndsskyldige.

Kvinnohuset i Örebro bedriver ett mycket viktigt arbete för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Redan idag får Kvinnohuset stöd från kommunen, men det behövs göras mer.

- ✘ **Inrätta en kommunal brottsofferfond.**
- ✘ **Utökat stöd till Kvinnohuset med fokus på de barn som har råkat illa ut i familjedramat.**

8. Barn och utbildning

8.1 Förskola och barnomsorg

8.1.1 Bra lekmiljöer

Utomhusmiljön har en stark påverkan på barns välbefinnande, hälsa och utveckling så ju mer spännande och inbjudande grönyta, desto mer attraktiv vistelsemiljö för lek och social samvaro. Viktigt är att det finns gott om träd och buskar som kan ge skydd från solen på sommaren och samtidigt bidra till att minska trafikbuller. Kommunen skall som lägst följa boverkets rekommendationer om en friyta på 40 kvadratmeter för barn inom förskola. Det är viktigt att vi kan erbjuda väl tilltagna lekmiljöer även i en förtätad stad, till exempel genom att bygga förskolornas tak så att det kan användas som förskolegård.

- ✘ **Goda lekmiljöer för barn skall säkerställas.**

8.1.2 Goda villkor för förskolepersonalen

Eftersom många barn är samlade på liten yta i våra förskolor, blir förskolorna en riskzon för smittspridning. Det innebär att förskolepersonal löper hög risk att bli smittade. Samtidigt innebär karensavdraget en ekonomisk smäll för den förskolepersonal som väljer att vara sjukfrånvarande. Detta ställer personalen inför valet mellan att antingen acceptera ett personligt inkomstbortfall eller att gå till jobbet trots att man kan vara smittsam. Vi tror att ett avskaffande av karensavdraget skulle kunna bidra till att minska smittspridningen och samtidigt göra det mer attraktivt att arbeta i kommunens förskolor, därför har vi drivit den frågan på riksplanet. Dock har vi inte vunnit gehör för detta ännu, därför väljer vi att i den här budgeten anslå medel så att kommunen kan kompensera förskolepersonalen för det inkomstbortfall som karensavdraget medför.

- ✘ **Kommunen skall eftersträva att kompensera förskolepersonal för inkomstbortfall till följd av karensavdraget.**

8.1.3 Mångfald, småskalighet och valfrihet

Vi vill främja en utveckling som ger familjerna större självständighet och valfrihet. Alla barn är olika och alla familjer likaså. Därför måste kommunen erbjuda ett stort utbud av former för barnomsorg. Valfriheten betyder inte bara att man får välja, man får även välja bort den omsorg man inte är nöjd med. Detta bidrar till hälsosam konkurrens, där det är barnen som vinner. Vi vill därför undersöka hur kommunen i högre grad kan främja alternativ barnomsorg, så som familjedaghem. Sverigedemokraterna ser också gärna att fler förskolor drivs som föräldrakooperativ, eftersom det ger föräldrarna större inflytande över sina barns förskolor.

- ✘ **En översyn av resursfördelningsmodellen skall genomföras i syfte att främja en mångfald av barnomsorgsformer.**
- ✘ **Kommunen skall utreda hur man kan underlätta för fler föräldrakooperativ att bildas och drivas.**

8.1.4 Småskalighet och mindre barngrupper

Det finns ett stort värde i bevarandet av de mindre skolenheterna. Trenden mot allt större förskolor skall motverkas, eftersom barn inte mår bra av att ha alltför många sociala relationer i tidig ålder. Även barngrupperna skall vara så små som möjligt eftersom det finns ett tydligt samband mellan personaltäthet och kvalitet. Tyvärr gör lokalbristen att det är svårt att minska barngruppernas storlek när antalet barn ökar. Därför ser vi positivt på nytänkande grepp som i praktiken kan minska barngrupperna, såsom förskolebussar. Kommunens tidigare erfarenhet av förskolebussar har varit positiva och vi ser gärna att verksamheten vidareutvecklas.

- ✘ **Landsbygdens förskolor skall värnas och bevaras.**
- ✘ **Mindre förskolor skall prioriteras framför större.**
- ✘ **Arbetet med att minska barngrupperna skall fortsätta, bland annat genom att utveckla verksamheten med förskolebussar.**

8.1.5 En förskola som motverkar segregation och utgör frizon från hederskultur

I takt med att segregationsproblematiken försvåras och fördjupas, ser vi att förskolan får en allt viktigare roll i att bryta utanförskapet och att förskolepersonalen får en allt viktigare roll i att förmedla och tillgängliggöra svensk kultur, svenska språket och svenska normer till barn med invandrarbakgrund. Med de kunskaperna ökar chanserna att barnet växer upp till att bli en framgångsrik medborgare och en integrerad del av det svenska samhället. Utan de kunskaperna riskerar barnet att växa upp till samma utanförskap som föräldrarna kanske redan befinner sig i. Därför är det viktigt att barnomsorgspersonalen talar bra svenska och är väletablerade i det svenska samhället. Tyvärr ser vi ofta idag hur verkligheten är den motsatta i de segregerade förskoleområdena. Vi vill därför genomföra en särskild satsning på att höja personalens kunskaper i det svenska språket.

Vi vänder oss starkt emot de tendenser vi sett från andra håll i landet, där förskolepersonal bistått föräldrar från hederskulturer att kontrollera att deras barn är beslöjade när de vistas i förskolan. Eftersom slöjan är en central del av muslimsk hederskultur och en patriarkal maktsymbol, menar vi att den inte har någon plats inom barnomsorgen i Örebro kommun.

- ✘ **Adekvata språkkunskaper inom det svenska språket skall säkerställas bland förskolepersonalen.**
- ✘ **Förekomsten av beslöjning av barn i barnomsorgen i Örebro kommun skall utredas och förbud emot detta skall införas.**

8.2 Grundskola och gymnasium

Den svenska skolan står inför en rad olika problem. Från att en gång ha varit en skola de övriga västeuropeiska länderna såg som ett föredöme och framgångsexempel, har vår skola därefter gjort en resa i brant utförsbacke.

Kännetecknande för dagens skola är att elever förväntas lära sig på egen hand, genom att själva söka information. Traditionella prov ersätts med redovisningar och olika typer av grupparbeten, samtidigt som det blir allt viktigare att lärande måste vara roligt. Lärarrollen har kommit att undermineras och till att i allt större utsträckning enbart utgöra en organisatorisk funktion som skall uppmuntra fria studier och fritt forskande. För de elever som tidigt kan ta ansvar, som kommer från studievana hem och är studiemotiverade, kan dessa studiemetoder fungera väl. Den kravlösa skolan riskerar dock att missgynna i första hand studiesvaga elever,

eftersom dessa oftare behöver tydliga ramar och mål för att kunna prestera väl. Genom olika verktyg såsom ordningsomdömen samt en återgång till en kunskapsinriktad skola, förbättras möjligheterna avsevärt att sätta in lämpliga hjälpinsatser och i ett tidigare stadium fånga upp och stötta elever som halkar efter.

Vi sverigedemokrater ser med oro på de fallande betygsresultaten, det ökade antalet kränkningar och den ökade stressen på Örebro kommuns skolor. För att vända utvecklingen behöver vi se och lära av de länder som lyckats bäst med sina skolsystem. Dessa skolsystem utmärker sig bland annat genom att de har starka lärarauktoriteter, goda karriärmöjligheter för lärare, kombinerat med ordning och reda i klassrummen.

8.2.1 En lugn och trygg miljö i skolan

Ordning och reda i skolan – precis som på alla andra arbetsplatser – är en viktig förutsättning för att eleverna skall kunna tillgodogöra sig undervisningen. Det finns ingen ursäkt för mobbning, trakasserier, hot, skadegörelse och kriminalitet. Att ta krafttag mot ordningsproblemen handlar om att hjälpa eleverna och då framförallt de svagaste eleverna.

För att återställa en lugn och trygg arbetsmiljö på skolorna behöver vi jobba på flera sätt. Ett viktigt sätt är att öka vuxennärvaron i de miljöer där eleverna vistas. Stämningen blir då lugnare och framför allt blir det lättare för vuxenvärlden att upptäcka fall av mobbing, hot och kränkande behandling. Bland annat vill vi göra det gratis för lärare i grundskolan att äta lunch i matsalen med eleverna. Vi vill också höja vuxennärvaron generellt genom en satsning på den viktiga omkringpersonalen i skolan såsom vaktmästare, elevassistenter och administrativ personal.

För att premiera skötsamt beteende vill vi också att samtliga kommunens skolor skall införa skriftliga ordningsomdömen från första klass.

- ✘ **Kommunens skolor skall införa skriftliga ordningsomdömen från första klass.**
- ✘ **Vuxennärvaron i skolmiljöerna skall öka.**

8.2.2 Tryggad kompetensförsörjning

Bristen på lärare är i många delar mycket svår, vilket gör kompetensförsörjningen till ett prioriterat problem framöver. För att lyckas med detta behöver kommunen arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare till nyutbildade lärare. Ett viktigt sätt är att förbättra arbetsmiljön för lärare genom åtgärder för trygghet och lugnare arbetsmiljö, ett annat sätt är att erbjuda nya lärare ett gott mentorskap och en bra handledning. Men vi behöver också hushålla bättre med de begränsade lärarresurser vi har. Det gör vi genom att satsa på den viktiga omkringpersonalen som avlastar lärarna med kringuppgifter som stjälar tid från deras kärnupdrag.

Tillsammans med de satsningar vi föreslår på nationell nivå, med förbättrade karriärmöjligheter och höjd yrkesstatus för lärare, tror vi att vi dels kommer lyckas locka tillbaka många lärare som lämnat yrket och sporra fler personer att vilja utbilda sig till lärare.

- ✘ **Kommunen skall bli bättre på att hushålla med lärarresurserna genom att avlasta dem i kringsysslorna.**
- ✘ **Mentorskap och handledning av nya lärare skall bli bättre.**

8.2.3 Frisk och sund ungdom

Skolbarnen i Örebro kommun skall vara vid god hälsa och ha energi att koncentrera sig. Två viktiga delar av det är dels att säkerställa att barn får mycket motion och att de äter näringsrik mat. Därför vill vi införa mer fysisk aktivitet på schemat och lägga om kommunens policy för skolmat. Det främsta målet skall vara att barnen uppskattar skolmaten och därmed äter ordentligt. Dagens mål att skolmaten skall ha en låg klimatpåverkan är underordnat denna prioritering. Tyvärr ser vi idag att trenden med klimatsmart vegetarisk kost leder till stort missnöje bland elever, där många istället väljer att gå ut och äta skräpmat, andra äter för lite och vissa avstår helt. Detta är inte hållbart i längden eftersom det riskerar att leda till sämre elevhälsa och sämre förutsättningar för att orka med skoldagen. Därför behöver kommunens kostpolicy läggas om.

- ✘ **Utred möjligheten till att samtliga barn i låg och mellanstadiet skall ha schemalagd motion varje dag enligt Bunkeflomodellen.**
- ✘ **Högsta prioritet för skolmaten skall vara att den är omtyckt och därmed nyttjad av eleverna. Att minska matens klimatpåverkan är underordnat.**

8.2.4 Höjd skolpeng

En höjning av skolpengen i grundskolan skall genomföras för att underlätta skolornas arbete. Detta finansierar vi i huvudsak genom att använda den pott för skolutveckling som kommunstyret inrättat och som kallas Topp 25 år 2025. Vi tror att det är skolorna själva som vet vart behoven är som störst och därför vill vi få ut dessa resurser direkt till skolorna.

- ✘ **Skolpengen skall höjas.**

8.2.5 Minskade kostnader för hemspråksundervisning

Istället för att erbjuda hemspråksundervisning för barn med utländsk härkomst, skall dessa resurser istället satsas på att ge extra träning i det svenska språket. Tyvärr är kommunen enligt lag skyldiga att erbjuda hemspråksundervisning. Kommunen har dock stor frihet att avgöra hur den verksamheten skall organiseras för att nå de riktlinjer som staten satt upp.

Örebro kommuns organisering av och riktlinjer för hemspråksundervisning, innebär att man idag gör mer än de grundskyldigheter som finns. Vi anser att kommunen i högre grad bör ta fasta på kravet att eleven skall ha grundläggande kunskaper i modersmålet, genom att införa ett språkravstest. Testet kan utgå från ett prov i något av B- eller C-språken och översättas till det aktuella modersmålet för att fastställa att den efterfrågade kunskapen verkligen finns, innan eleven erbjuds hemspråksundervisning.

Eftersom skolförordningen anger att en huvudman endast är skyldig att erbjuda hemspråksundervisning om lämplig lärare finns att tillgå och detta avgörs av kommunens rektorer, skall kommunen i sina egna riktlinjer för undervisningen rekommendera rektorer att endast betrakta lärare med legitimation i det aktuella språket, eller språklärare med kunskaper motsvarande modersmålskunskaper i det aktuella språket som lämpliga lärare. Detta är i linje med kraven för vad som krävs för att vara betygssättande lärare i andra ämnen.

Vidare skall en tidsgräns för ansökningar inför varje terminsstart införas. Datumen skall säkerställa att kommunen har möjlighet att rekrytera lämplig lärare under kommande termin. Sökande som inkommer med ansökan efter detta datum skall inte ges möjlighet till undervisning under den terminen. Återansökan skall också göras inför varje termin av de elever som önskar fortsätta med undervisningen. Om färre än fem elever söker för ett visst språk en viss termin skall kommunen inte erbjuda någon undervisning.

Den reglering som finns idag gällande hemspråksundervisning är också skolformsspecifik, vilket innebär att kommunen bara behöver anordna undervisning om det inom samma skolform finns sammanlagt minst fem

elever som vill ha en sådan undervisning. Därför skall Örebro kommun inte längre sträva efter att samla modersmålsundervisning i språk mellan skolformer, där elever i respektive skolform inte når upp till kravet om minst fem elever per grupp.

Vidare skall kommunen se över möjligheterna till fjärrundervisning för att ytterligare minska på kostnaderna.

- ✘ Inför språkkravstest för de elever som ansöker om hemspråksundervisning.**
- ✘ Rektorer skall rekommenderas att inte göra undantag för modersmåls lärare i bedömningen av vad som är lämpliga lärare utan istället kräva giltig legitimation i berört språk.**
- ✘ En tidsgräns för ansökningar inför varje termin skall införas.**
- ✘ Elever skall återansöka om undervisning i hemspråk inför varje terminsstart.**
- ✘ Se över möjligheter till fjärrundervisning i syfte att minska kostnaderna.**

9. Social välfärd

9.1 Individ- och familjeomsorg

9.1.1 En meningsfull och aktiv tillvaro för funktionshindrade

En meningsfull sysselsättning är både hälsofrämjande och ger människor känslan av att vara en del av ett större sammanhang på ett helt annat sätt än att vara ensam hemma. I många fall kan detta utvecklas till så mycket mer än bara en sysselsättning med arbetskamrater och vänner. Vi vill uppmuntra detta genom att höja habiliteringsersättningen från nuvarande 60 kr för heldag till 100 kr.

- ✘ **Habiliteringsersättningen skall höjas till 100kr för heldag och 50kr för halvdag.**

9.1.2 En politik för familjen

Ingen skall behöva känna sig tvingad av yttre omständigheter till att göra abort. Vi vill förebygga oönskade graviditeter och stödja de som blivit gravida. Före vecka 12 är det en självfallen rättighet att själv få bestämma över om man själv vill fortsätta graviditeten tiden ut.

Sena aborter är slitsamma både fysiskt och psykiskt och ger upphov till etiska dilemman såsom frågan när ett liv blir värt att skydda. Den medicinska utvecklingen har gjort stora framsteg sedan abortlagstiftningen skrevs och det går nu att rädda de barn som tidigare var utom räckhåll.

Gränsen har närmat sig den nuvarande övre abortgränsen i vecka 22. En långt fortskriden graviditet blir mer påfrestande att avsluta med tiden och med det sagt så ser vi naturligtvis att där skall finnas möjligheter till rättssäkra undantag där det finns särskilda behov.

- ✘ **En kommunal handlingsplan för att minska antalet aborter skall upprättas.**
- ✘ **Utökad stöd med 100 000 kr till verksamheten Unga mammor och pappor.**

9.1.3 Tillgänglighet för döva och hörselskadade

Som officiell Teckenspråkshuvudstad har Örebro kommun mycket att leva upp till. Vi har fortfarande mycket kvar att göra innan vi kan vara stolta över de villkor vi har skapat för stadens döva. Örebro kommun skall även i fortsättningen vara Europas teckenspråkshuvudstad. Målsättningen är ambitiös och innebär att det krävs ett ständigt förbättringsarbete för att kunna leva upp till det målet och inte halkar efter med risken att förlora vår ledande position inom området.

På grund av bristande resurser har döva ofta idag svårt att få teckenspråkstolk till platser såsom Komvux och inom yrkesutbildningen. Vid de tillfällena tolkar inte finns på plats, kan de döva eleverna inte fullfölja sina scheman. Därför vill vi inrätta en kommunal stödverksamhet som säkerställer att döva inom det kommunala utbildningsväsendet har adekvat tillgång till tolk.

- ✘ **Örebro kommun skall säkerställa att tillgången till teckentolkar i kommunens verksamheter är adekvat.**

9.1.4 En effektiv och evidensbaserad vård av missbrukare

Missbruksvården är mer kostsam än vad många känner till och trots att vård vanligtvis associeras med beprövad och evidensbaserad behandling så görs det inga uppföljningar efter avslutad vård, för att utvärdera vilken behandlingsform som ger bäst resultat. Ofta ser vi återfall i missbruk redan dagarna efter avslutad behandling och om inte behandlingen ger några bestående positiva effekter så borde den rimligtvis ses över. För att missbruksvården skall få kallas för vård, borde den också erbjuda bestående hälsofrämjande fördelar, både livsstilmässigt, socialt och hälsomässigt.

Det finns indikationer på att den vård som ges i nuvarande utformning kan göra lika stor skada som nytta. Behandlingen på behandlingshem tillsammans med andra missbrukare kan ge ett större kontaktnät av potentiella narkotikaleverantörer och även vara en inkörsport till tyngre kriminalitet. Att byta miljö och umgänge ger bättre förutsättningar att fokusera på en mer långsiktigt bestående livsstilsförändring, med nya mer produktiva och kreativa intressen än den gamla invanda destruktiva och nedbrytande livsstilen, som måste avbrytas. Familjehemsvård är ett bra alternativ för unga missbrukare, som ger en ny miljö med bra värderingar och bättre förutsättningar för en etablering på arbetsmarknaden.

Det är också viktigt att den som genomgår behandlingen faktiskt vill bli drogfri och har detta som mål. Den som inte vill ta till sig av behandlingen kommer naturligtvis inte att bli drogfri och pengarna som detta har kostat blir då helt bortkastade till ingen nytta för någon.

- ✘ **Örebro kommun skall söka samarbete med akademien för att undersöka effektiviteten i sina olika behandlingar, utvärdera vilka metoder som ger största möjliga hälsoeffekter och bestående livsstilsförändringar i en tillfrisknandeprocess.**
- ✘ **Familjehemsplaceringar framför behandlingshem.**
- ✘ **Utökade krav på motivationsarbete.**
- ✘ **Frivillighet fungerar bättre än tvång därav vi vill öka fokus på de som vill bli drogfria där vi har störst chans att göra skillnad.**

9.2 Äldre- och handikappomsorg

9.2.1 God servicenivå inom färdtjänsten

Att ha ett aktivt socialt liv och vara en del av ett större sammanhang där livet får mening, är till stor del beroende av den personliga rörligheten och den säkerställs genom en subventionerad färdtjänst. Man skall inte behöva välja bort social samvaro, släkt och vänner på grund av funktionsvariation, ålder, bristfällig ekonomi eller dålig hälsa, flera problem som allt för ofta uppträder samtidigt. Livet skall trots allt fungera och där är färdtjänsten en viktig del i livspusslet.

9.2.2 Resursförstärkningar inom hemvården

Hemvården har under mer än en mandatperiod dragits med omfattande ekonomiska underskott under i stort sett varje år. Vi har fått några svar på vad det är som kostar genom en rad olika förklaringsmodeller, såsom omställningen från lagen om offentlig upphandling till lagen om valfrihetssystem, personal i omställning och att vi inte får betalt för den extrapersonal vi är tvungna att erbjuda. Sett till att underskott är ett ständigt återkommande problem varje år, så kan enbart en slutsats dras: området är underfinansierat på grund av spariver!

En förhoppning är att det pågående strukturförändringsprogrammet skall råda bot på skenande kostnader och systemfel, men sett till hur arbetet har framskridit behövs en ramförstärkning, då budgetramarna inte kommer att räcka till. Sverigedemokraterna, till skillnad från de styrande, ser inte rehabiliterande arbetssätt som en optimistisk besparing utan som en investering. En investering som också är väl värd att investera i och som kommer att kosta – vilket vi har budgeterat för. Ramförstärkningen skall dessutom säkerställa att kommunen kan bevara sin kompetens inom området.

- ✘ **Hemvården skall tillföras mer resurser då den nuvarande ramen är orealistisk.**
- ✘ **Kommunen skall eftersträva att behålla kompetensen inom sina verksamheter.**
- ✘ **Valfriheten skall utvecklas.**

9.2.3 Bättre ekonomiska marginaler för mindre bemedlade äldre

Andelen av befolkningen som är fattigpensionärer ökar. Den svenska garantipensionen uppgår som mest till 8 254 kr per månad vilket ligger långt under fattigdomsgränsen på 11 100 kr och gränsen för relativt låg ekonomisk standard om 12 685 kr. Det närmar sig nu 300 000 personer i pensionsålder som är inom fattigdomsgränsen och av dessa är 75 procent kvinnor. Enligt sidan minPension så behöver baspensionären 15 000 kr före skatt. Den siffran är det många som inte når upp till. Detta vill vi lindra genom att ändra ramen för förbehållsbeloppet, som med vår politik ger de äldre med minst resurser 500 kr mer i plånboken per månad. Detta är också en jämställdhetsfråga där vi utjämnar skillnader för de med störst behov där kvinnor är överrepresenterade som behövande.

- ✘ **Förbehållsbeloppet skall höjas med 500 kr per månad.**

9.2.4 Ökad delaktighet och ökat inflytande

En äldre- och handikappombudsman bör finnas i kommunen, som har till uppgift att bevaka denna grupps intressen, som ofta själva kan ha svårt att göra sin röst hörd. Dessutom skall ombudsmannen vara en opartisk instans för information, stöd och rådgivning till de äldre och funktionshindrade samt deras anhöriga. I kommunen bör även ett pensionärsråd bestående av representanter från olika seniororganisationer finnas. Detta råd bör ges insyn i alla beslut som rör äldre och skall ses som en central och tungt avvägd remissinstans.

- ✘ **En äldre- och handikappombudsman skall inrättas.**
- ✘ **Ett pensionärsråd skall inrättas.**

9.2.5 Trygghet på ålderns höst

Att känna sig trygg och kunna göra sig förstådd är självklara krav. Därför är det av yttersta vikt att personalen inom äldreomsorgen talar flytande svenska. Vi har med förskräckelse sett att det förekommer stölder och övergrepp inom äldreomsorgen vilket är helt oacceptabelt och risken måste minimeras. Därför vill vi alltid kräva utdrag från belastningsregistret, för att säkerställa att olämpliga personer inte anställs. Valfrihet handlar inte bara om rätten att välja, utan också om rätten att kunna välja bort. När privata utförare konkurrerar med varandra och kommunen om vem som kan erbjuda mest och bäst, så är det de äldre som gynnas. Att på olika sätt begränsa valfriheten, gör att det blir svårt för de företag som vill specialisera sig inom ett visst område, att lämna anbud som det faktiskt går att arbeta med. Vi ser därför gärna ett ökat antal vårdgivare inom valfriheten, för de äldres bästa.

- ✘ **Valfriheten är en garant för nöjdare och tryggare vårdkunder.**
- ✘ **Kriminellt belastade personer skall inte tillåtas arbeta med våra äldre.**

9.2.6 En god äldreomsorg

För människor som framlever sina sista år på äldreboenden är det viktigt att bryta den ofta enformiga tillvaron med glädjefyllda aktiviteter. Dels handlar det om att skapa mötesplatser, men det handlar även om andra typer av rekreation. Det är välkänt att musikaktiviteter främjar hälsa och livsglädje hos såväl intagna som personal, som arbetar hårt under tidsknappa villkor. Frivilligorganisationer och andra volontärers insatser är viktiga resurser som måste tillvaratas. Klassmorfarsystemet har blivit en framgång inom skolan. Vi vill implementera liknande system inom äldreomsorgen, genom att införa särskilda äldrestödspersoner. Genom att utföra uppgifter som inte hör till vårdpersonalens huvuduppgift som att följa med äldre på promenad, läsa högt ur böcker och tidningar, ta sig tid till att lyssna samt sitta ned och prata eller hjälpa till med dagliga sysslor, blir äldreomsorgen mer mänsklig och guldkantad.

- ✘ **Särskilda äldrestödspersoner och volontärförmedling skall inrättas.**
- ✘ **Ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag om att i samarbete med Örebro frivilligorganisationer och föreningar inrätta fler rekreationsverksamheter för mindre bemedlade och socialt isolerade äldre.**
- ✘ **Att uppdra åt kommunstyrelsen att återkomma med förslag om att inrätta fler mötesplatser för äldre.**
- ✘ **Programnämnden skall ges i uppdrag att se över behovet och möjligheten för brukare och personal inom äldreomsorgen att få musikunderhållning.**
- ✘ **Erbjud möjligheten till medtag av husdjur vid inflyttning på vissa äldreboenden.**

9.2.7 Svenska normer och svenskt språk

Vi vill osäkra kvaliteten inom äldreomsorgen genom att säkerställa att alla anställda har goda svensk-kunskaper och ett rent straffregister. Rätten att kunna förstå och bli förstådd av sin omsorgsgivare är självklar. Invandrad äldrevårdspersonal med bristande språkkunskaper bör erbjudas kontinuerlig språkutveckling. Kraven på kunskaper i svenska språket och svenska normer och sociala koder skall höjas vid nyanställning.

- ✘ **Vård- och omsorgspersonal med bristande svensk-kunskaper skall vidareutbildas och kravet på svensk-kunskaper vid nyanställning inom kommunen skall skärpas.**

9.2.8 Ett aktivt och hälsosamt liv för äldre

För att Örebro kommun skall vara en attraktiv kommun att åldras i behöver vi satsa på meningsfull och aktiv fritid för äldre. Kommunen har idag en fixartjänst för alla över 75 år. Genom den tjänsten kan äldre kommuninvånare beställa servicetjänster för inköp, matlagning, snöskottning, städning med mera. Den äldre väljer själv sitt behov, vilka tjänster man vill ha och hur ofta de skall utföras. Sverigedemokraterna vill att åldern för att utnyttja dessa tjänster på sikt skall sänkas till 70 år. Det är viktigt att även de äldre som är friska och aktiva får sina behov och intressen tillgodosedda. Äldres kunskaper och erfarenheter skall tillvaratas i högsta möjliga utsträckning, där kontakten mellan generationerna uppmuntras. Detta kan till exempel ske genom att ett nära samarbete upprättas mellan kommunens skolor, förskolor, seniororganisationer och äldreboenden där man kontinuerligt besöker varandra, arrangerar gemensamma aktiviteter och utbyter erfarenheter och stöd.

- ✘ **Servicetjänsterna för äldre skall utvecklas.**
- ✘ **Kommunen skall ta initiativ till att upprätta samarbeten mellan äldreboenden och seniororganisationer samt barn- och utbildningsverksamheten.**

10. Samhällsbyggnad

Att en stad är välplanerad är centralt för att den skall uppfattas som tilltalande och harmonisk. I en attraktiv stad samsas och ryms både människorna, deras bostäder och deras färdmedel. Det behöver därför byggas smart och välanpassat.

10.1 En framkomlig och trafiksäker stadskärna

För att möjliggöra för samtliga att kunna framföra sig snabbt och smidigt, behöver trafikplaneringen ske prognosstyrt. Cykel- och gångbanorna i Örebro tenderar att ha tillräcklig kapacitet, men alltför många av bilvägarna är underdimensionerade för både dagens trafik och för framtidens beräknade trafikflöden. Att i den situationen införa Bus Rapid Transit som kräver att vissa gatufiler tages i anspråk för enbart busstrafik, är inte aktuellt.

Biltrafiken i staden får förvisso gärna minska, men då måste biltrafiken mätas på ett relevant sätt. Istället för att mäta antal eller andel resor med bil, skall mätningen göras på den totala restiden med bil i staden. Går den totala restiden ner har utsläpp och miljöpåverkan minskat. Därför finns också behov av att bevara citynära genomfartsleder som de är nu, med bibehållen kapacitet. Det säger sig självt att restiden ökar om trafikanterna inte kommer fram ordentligt.

Ett ytterligare hinder för biltrafiken är de vägbulor och avsmalningar som förekommer frekvent i Örebro. Ständiga inbromsningar och accelerationer leder även de till längre restider, större utsläpp och högre bullernivåer. Dessa typer av hastighetsbegränsande åtgärder har dessutom kortvarig effekt, då föraren direkt efter passage accelererar och snart når sin föregående hastighet igen. Vid användande av hastighetsvisare, som uppmärksammar föraren på dennes aktuella hastighet, är effekten ofta den omvända. När föraren då saktat ned, bibehålls den lägre hastigheten i regel en längre tid efter passagen, till skillnad mot den fysiskt hindrande hastighetsbegränsningen.

Ytterligare en åtgärd som skulle kunna förbättra trafikflödet är en större andel rondellkorsningar. Det behöver utredas både var det är möjligt att byta ut trafikljusbevakade korsningar mot rondeller, samt vilka korsningar som idag inte fungerar optimalt men skulle kunna göra det vid tillskapandet av en rondell.

- ✘ **Öka tillgängligheten till stadskärnan för samtliga trafikslag.**
- ✘ **Kommunen skall inte upplåta gaturum för BRT (Bus Rapid Transit).**
- ✘ **Mät biltrafiken i total restid med bil istället för i antal eller andel av resorna.**
- ✘ **De citynära genomfartsleder som finns idag skall bevaras.**
- ✘ **Hastighetsdämpande åtgärder skall utformas på ett sätt som stör trafikflödena så lite som möjligt.**
- ✘ **Utred i vilka korsningar rondelllösningar skulle vara lämpligt.**

10.2 Parkeringsfrågan skall lösas

En del av den rikliga biltrafiken i Örebros stadskärna kan härledas till bilar som åker omkring i jakt på en parkeringsplats. Förutom att det medför ökade utsläpp och buller, leder det också till irritation och en risk att destinationsvalet nästa gång blir ett annat. Både besöksnäringen och näringsidkarna i city riskerar att drabbas

av detta, då besökare utifrån kan tänkas välja ett annat resmål, medan shoppingsugna örebroare väljer ett köpparadis med bättre parkeringstillgång.

De parkeringshus som är belägna i city har visserligen allt som oftast lediga platser, men dessa är sällan ett förstahandsalternativ att använda för bilisterna, bland annat på grund av otryggheten i och i anslutning till dessa. Utifrån detta kan en nödvändighet att behålla de centrumnära utomhusparkeringarna som finns idag konstateras, samt att det behöver utredas var och hur det kan tillskapas fler sådana.

Även kommunens parkeringsnorm ställer till det på området, då kravet på antal bilparkeringar om 0,2 parkeringsplats per lägenhet vid nybyggnation centralt i staden är på tok för låg. På grund av bristen av parkeringar i närheten av fastigheten, händer det frekvent att personer som bor lite mer centralt tvingas parkera sin bil på allmän parkeringsplats och därmed blir parkeringssituationen för tillresande än mer ansträngd. Därför är det av vikt att bilparkeringsnormen vid nybyggnation höjs till minst 1,0 parkeringsplats per lägenhet.

- ✘ **Anlägg fler utomhusparkeringar i anslutning till Örebro stadskärna och bevara de utomhusparkeringar som redan finns.**
- ✘ **Bilparkeringsnormen skall höjas till minst en parkeringsplats per lägenhet.**

10.3 Ett byggande som tager hänsyn till viktiga värden

När man bygger är det viktigt att sätta trygghetsperspektivet främst. Varierad bebyggelse är viktigt, då stora industriområden visserligen är trygga att vistas i på dagen, men otrygga att passera nattetid. Att bygga bostäder och verksamheter i nära anslutning till varandra ökar också chansen att invånarnas jobb ligger i nära anslutning till bostaden, därmed kan man eventuellt minimera både transporter och långa restider.

Vid nybyggnation av bostäder är det viktigt att komplettera med det som efterfrågas, snarare än utifrån politisk ideologi. Efterfrågan på olika bostadstyper är i det närmaste konstant över tid, men i Örebro kommun har det under senare tid byggts oproportionerligt många flerfamiljshus, kontra friliggande enfamiljshus. Hög exploateringsgrad och förtätning är visserligen ett sätt att få till mer bostad per markyta, men det kan inte rättfärdigas att utbudet av något som redan finns i överkant ökas på bekostnad av något som det de facto är brist på. Dagens situation har lett till att hyresvärdar börjat se en tröghet i att få sina samtliga lägenheter uthyrda, samtidigt som den trytande tillgången på småhus gör dessa alltmer eftertraktade.

Att ta hänsyn till omgivningen när det byggs nytt borde vara en självklarhet. Traditionsrika områden med stark kulturell prägel behöver särskilt beaktas när det byggs nytt, för att inte riskera att förvanska områdets karaktär. Av samma anledning skall stor försiktighet iaktas när det gäller byggnader med starkt symbolvärde som kraftigt avviker från västerländsk byggnadstradition och som regel skall dessa inte tillåtas.

- ✘ **Ett trygghetsperspektiv skall genomsyra all stadsbyggnad.**
- ✘ **Beakta närhetsprincipen vid planering av nya bostads- respektive verksamhetsområden.**
- ✘ **Kommunen skall uppmuntra byggande av bostäder som svarar mot samhällets behov.**
- ✘ **Eventuella förtätningar av staden måste ske respektfullt.**
- ✘ **Tag hänsyn till det lokala kulturarvet vid nybyggnation.**
- ✘ **Byggnader med starkt symbolvärde och som kraftigt avviker från svensk eller västerländsk byggnadstradition skall inte vara tillåtna.**

11. Kultur och fritid

11.1 Kulturpolitiken skall lyfta fram kulturarvet

Vår svenska kultur är bandet som binder oss samman och det är av stor vikt att lyfta fram våra kulturmiljöer och vårt kulturarv, så vi tillsammans kan minnas och värna vår gemensamma historia. Vårt kulturarv ges alltför liten uppmärksamhet i dagsläget och det behöver kommunen bli bättre på.

Kommunen skall främja och framhålla kulturarvet, såväl i den offentliga konsten samt genom att upprätta en kulturarvsfond där medel kan sökas för sådan verksamhet. Kommunen kan också köpa in konst som är klassisk och tidlös, gärna även bidragande till att lyfta fram det svenska kulturarvet.

- ✘ **Kommunen skall upprätta en särskild kulturarvsfond.**
- ✘ **Kommunen skall premiera kulturarvsfrämjande arbete.**
- ✘ **Kulturarvet skall ha en framträdande plats i den offentliga konsten.**

11.2 Stödet till vuxenkulturen skall vara sparsam

Det estetiska har i alla tider tilltalat människan. Färg och form kan användas för att skapa en fröjd för ögat och offentlig konst skall lämpligen tilltala merparten av invånarna, då det är de som finansierar den. Konst som har en stark politisk prägel eller har som syfte att provocera skall naturligtvis tillåtas förekomma, men den skall inte finansieras av skattemedel.

OpenART är ett exempel på en konstutställning som kan finansieras på annat vis än genom kommunal sponsring. Med undantag från kulturarvsfrämjande samt lagstadgade verksamheter, såsom bibliotek, skall kommunens stöd till vuxenkultur vara stramt hållet.

- ✘ **Kommunalt kulturstöd skall inte gå till politisk eller starkt politiserad verksamhet.**
- ✘ **Det kommunala stödet till OpenART skall avslutas.**
- ✘ **Det kommunala stödet till vuxenkultur skall vara sparsamt.**

11.3 En meningsfull och aktiv fritid

Närvaron eller frånvaron av fysisk aktivitet och meningsfulla intressen i barndomen och ungdomsåren har visat sig ha stor påverkan på motionsvanor i vuxen ålder. Då det förbättrar både fysisk och psykisk hälsa är det därför viktigt att redan från tidig ålder få in idrott, rörelse och engagemang som en naturlig del i vardagen.

Dock har inte alla familjer samma ekonomiska möjligheter att låta barnen utöva fritidsaktiviteter. För att ge alla barn mer likartade förutsättningar bör kommunen utreda möjligheten att införa en behovsanpassad fritidscheck för alla barn i grundskolans årskurs F-9.

Även grönområden är viktiga för människors välbefinnande och det är därför av vikt att dessa prioriteras och ges utrymme även i en stadscontext. Promenad- och motionsstråk måste hållas efter så att de känns trygga och inbjudande att använda. Det kan handla om exempelvis ordentlig markbeläggning och fungerande belysning, så att alla som så önskar känner sig välkomna att använda sig av dessa.

- ✘ Synliggör nyttan med fritidsaktiviteter för barn och unga och uppmuntra dem att aktivt ta del av fritidsutbudet i kommunen.**
- ✘ Kommunen skall utreda möjligheten att införa en individualiserad fritidscheck för alla grundskolebarn i kommunen.**
- ✘ Tag hänsyn till natur-, park- och grönområden i all stadsplanering.**
- ✘ God kvalitet på motionsspåren skall säkerställas.**

12. Miljö, djur och natur

12.1 En sansad klimatpolitik

Utvecklingen inom miljöområdet går snabbt och Örebro kommun är ofta först med det senaste. Problemet med den trendriktigheten är att vid stadiet direkt efter prototyp är tekniken vanligen extremt dyr och utväxlingen låg jämfört med vad den snart kommer att bli. Därför finns det en poäng med att avvakta och låta de nya innovationerna utvecklas, innan man hoppar på låget. Det brukar nämligen innebära effektivare produkter till lägre priser, samt att man undviker att välja tekniklösningar som sedan kan visa sig bli kortvariga på marknaden. Dessutom är det dyrt att genast byta ut samtliga av en enhet till en annan. Utbytet bör istället ske enligt ursprunglig underhållsplan, så kommunen inte bidrar till att öka det miljöovänliga avfallsberget.

En relativt ineffektiv miljöåtgärd som Örebro kommun inte bör syssla med är vindkraftsinvesteringar. Förutom att vindkraften är tveksam ur en ekonomi- och miljösynpunkt, har den även negativa konsekvenser på omgivningen i och med bland annat bullerproblematik och påverkan på fågellivet.

- ✘ **Anamma en sansad utbytestakt av miljöbelastande element.**
- ✘ **Kommunen skall inte slösa pengar på utbyggnad av vindkraft eftersom det inte är ett effektivt sätt att förbättra miljön.**

12.2 Prioritera rätt vid miljöinspektionerna

Mindre bilverkstäder och biltvättar är ett återkommande problem som har förhållandevis stor miljöpåverkan.

- ✘ **Kommunen skall prioritera inspektioner av de mest miljöskadliga verksamheterna.**

12.3 Prioritera energieffektivisering

Investeringar i tilläggsisolering, nya energieffektiva fönster och dörrar och återvinning av frånluftsvärme med värmeväxlare, är investeringar som både ger bättre inomhusklimat och lägre driftkostnader. Till viss del betalar satsningen sina egna kostnader genom de minskade driftkostnaderna.

- ✘ **Kommunen skall prioritera energieffektivisering av sina verksamheter.**

13. Levande landsbygd

13.1 God service på landsbygden

För att det skall vara lockande att bo på landsbygden behöver de primära behoven uppfyllas även i småorterna. Grundläggande lokal samhällsservice i form av exempelvis skolor och matbutiker behövs för livskraftigheten. Det är mycket viktigt att kommunen tager sitt ansvar för den biten och värnar bygdekolorna. När effektiviseringsiver hotar att stänga mindre byskolor har det en negativ påverkan på hela bygden och det måste därför undvikas så långt det går. Även möjligheten att stötta lokala serviceföretag på landsbygden och vad kommunen kan göra för att underlätta deras överlevnad måste utredas. Även infrastrukturen är grundläggande för att man skall vilja bosätta sig på landsbygden. Förutom ett fungerande vägnät för såväl bil- som cykeltrafik, behöver fiberutbyggnaden fortlöpa så att alla kommunens delar kan ta del av en rimlig bredbandshastighet.

- ✘ **Bevara de befintliga bygdeskolorna och utred förutsättningarna att etablera nya när möjlighet uppkommer.**
- ✘ **Utred om och hur kommunen kan stötta lokala serviceföretag på landsbygden.**
- ✘ **Örebro kommun skall utreda behoven och framtaga en plan för utbyggd infrastruktur på landsbygden.**
- ✘ **Utbyggnaden av fibernätet skall fortlöpa i kommunens samtliga delar.**

13.2 Prioritera det lokala jordbruket och bevara naturområdena

Att ha en levande landsbygd är oerhört viktigt. De öppna landskap och det jordbruk som finns i kommunen måste värnas. Om kommunkoncernen, som är en stor lokal aktör på livsmedelsmarknaden, köper varor från våra lokala bönder gynnas både de agronoma näringarna och den biologiska mångfalden. Därför är det också mycket viktigt att bevara den jordbruksmark som finns, då bördig jordbruksmark är en ändlig naturresurs som ärvt från våra förfäder. Idag har kommunen bestämmelser som säger att jordbruksmark skall värnas från exploatering, men samtidigt att den får ianspråkta i så många undantagsfall att det alltid kan hävdas vid en planerad exploatering på jordbruksmark, att det är ett sådant undantagsfall. Därför behöver skrivelserna skärpas.

På privatägd mark måste det förvisso finnas utrymme för ett visst självbestämmande och egen rådighet över vad man som markägare vill göra med sin jord, men på kommunägd mark skall hårdare principer råda. Vi kan inte riskera vår framtida inhemska livsmedelsproduktion för kortsiktiga byggnationsintressen. I samma anda värnar vi naturskyddsområden. När förändring av markanvändning skall ske i deras närhet, måste fördelarna och nackdelarna med förändringen utifrån naturskyddsperspektiv ägnas mycket stor omsorg.

- ✘ **Kommunen skall i högre utsträckning prioritera inköp av livsmedel från kommunen och angränsande kommuner.**
- ✘ **Odlingsbar mark skall inte användas för exploatering.**
- ✘ **De naturskyddsområden som idag finns i kommunen skall värnas och stor hänsyn skall vidtagas för intilliggande exploateringar.**

14. Vuxenutbildning och arbetsmarknad

14.1 Omprioritera resurser från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar

Delar av den kommunala verksamheten för arbetsmarknadsinsatser har länge dragits med bristande kvalitet och resultat. Örebro kommun har också avsevärt högre kostnader för detta än jämförbara kommuner. Eftersom resultaten är låga och kostnaderna höga vill vi ge Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att effektivisera sin arbetsmarknadsverksamhet. En del av de resurser som frigörs skall istället användas till att utveckla de kommunala yrkesutbildningarna, som överlag har goda resultat.

- ✘ **Resurser skall omprioriteras från arbetsmarknadsinsatser till yrkesutbildningar.**

14.2 Minskade kostnader för försörjningsstöd

Vi ser med stor oro på att kommunens kostnader för försörjningsstöd stadigt ökar. Särskilda åtgärder måste vidtagas för att minska kostnaderna. En utredning från riksdagens utredningstjänst (SOU 2008:74 - Rätt och riktigt - Åtgärder mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen) menar att var femte bidragskrona är felaktigt utbetald. Därför skall Örebro kommun inrätta en stab med ansvar för just denna problematik. För att minska kostnaderna skall Örebro kommun inte längre utbetala extra tillägg till hushåll i långvarigt försörjningsstöd, utan anpassa sig till riksnormen. Det är också viktigt att kommunen har tydliga krav på motprestation för den som söker ekonomiskt bistånd, exempelvis genom en integrationsplikt för nyanlända.

Sverigedemokraterna vill också se över möjligheten att låta personer som varit utomlands under en tid att behöva redovisa hur han eller hon har kunnat bekosta utlandsresan, respektive sitt uppehälle under tiden i utlandet. Även om pengarna som gått åt till resan och uppehållet redan är spenderade, kan kommunen räkna med ett så kallat fiktivt normöverskott och därför vägra att utge ekonomiskt bistånd under en viss tid. Den sökande kan i en sådan situation inte anses ha uppfyllt kravet på att planera sin ekonomi så att han eller hon kan tillgodose sina behov med egna medel.

- ✘ **Kravet på motprestation för försörjningsstöd skall skärpas.**
- ✘ **Avskaffa Örebronormen för försörjningsstöd och återgå till riksnormen.**
- ✘ **Se över möjligheten att dra in försörjningsstöd i vissa fall där biståndsmottagare vistats utomlands.**

14.3 Integrationsplikt för nyanlända

Svensk invandringspolitik har alltför länge präglats av en kravlöshet som i praktiken motverkat nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Detta skall ändras och den egna individens ansvar skall tydliggöras. Vikten av att lära sig det svenska språket, göra sig anställningsbar, komma i egenförsörjning och anpassa sig efter svenska normer och värderingar skall understrykas genom att införa integrationsplikt för nyanlända.

Denna plikt skall innebära att nyanlända skall ha god närvaro på och göra framsteg inom SFI, genomgå kurs och klara prov i samhällsorientering och följa de insatser som kommunen erbjuder för att komma i arbete. Om individen frångår dessa krav utan giltiga skäl, skall ekonomiskt bistånd dras in.

- ✘ **Integrationsplikt skall införas.**
- ✘ **Samhällsorienteringen för nyanlända invandrare skall utvecklas.**
- ✘ **Förutsättningarna att införa praktik som ett obligatoriskt steg i SFI-utbildningen skall utredas.**

15. Budgeten i siffror

Förändringar i driftbudgetramar

Programnämnd Barn och utbildning	
Ram 2019	3 694 314
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	2 238
Återföring tillfällig förstärkning 2019	-25 000
Volym förskola/skola	60 000
Volym förskola/skola lokaler <i>utrymme inv volym (5 000 tkr)</i>	
Reinv Stora Mellösa fsk <i>utrymme inv volym (641 tkr)</i>	
Idrottshall Brunnsskolan, anpassning <i>(utrymme inv volym 404 tkr)</i>	
Komp hyror Futurum 2020, <i>utrymme inv volym (4000 tkr)</i>	
Hyreskostnad Korskyrkan idrottslokal - Brunnsskolan	667
Hyrestrappa Änglanda	600
Helårseffekt Modersmål	6 814
Effektiviseringsuppdrag 2020	-17 785
Riktat omprövningskrav inköp preliminär	-15 267
Riktat omprövningskrav hyressänkning	-12 000
Friskoleersättning - överhäng löneöversyn 2019 (PO 40,55%)	3 472
Friskoleersättning, lönekompensation 2020	0
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2019	18 001
Hemspråksundervisning	-8 132
Omkringpersonal i grundskolan	8 000
Mer fysisk aktivitet i grundskolan	2 000
Höjd skolpeng	32 000
Top 25 2025	-28 000
Avgiftsfri pedagogisk lunch	1 000
Kompensation karensavdrag förskola	6 000
Ram 2020	3 728 922

Programnämnd Social välfärd	
Ram 2019	3 178 889
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	-1 168
Volym LSS	23 700
Volym Socialtjänsten	6 000
Brandskydd gruppboende (bostäder) <i>utrymme inv volym (700 tkr)</i>	
Brandskydd VoBo <i>utrymme inv volym (2905 tkr)</i>	
Vård- och omsorgsboende <i>utrymme inv volym (4680 tkr)</i>	
Vård- och omsorgsboende <i>utrymme inv volym (6515 tkr)</i>	
Karlslund våbo hyrestrappa 2020-2024	1 000
Nyckelfri hemtjänst	-1 850
Effektiviseringsuppdrag 2020	-17 633
Riktat omprövningskrav inköp preliminär	-13 207
Riktat omprövningskrav hyressänkning	-10 000
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2019 (PO 40,55%)	10 566
Löneöversyn 2020 fördelas i april 2020	0
Riktat anslag socialtjänst	
Påskynda avskaffandet av ofrivilligt delade turer	4 000
Nedläggning av Socialfilial i Vivalla	-2 000
Höjd habiliteringsersättning	3 000
Generell resursförstärkning hemvården	15 000
Äldre- o handikappsombudsman	500
Höjt förbehållsbelopp +500kr per månad	6 400
Språktest vid nyanställningar i äldreomsorg	1 000
Servicejänster för äldres.	500
Sociala föreningsbidrag	-1 446
Unga mammor och pappor	100
Pott för personaltrygghet	1 000
Ram 2020	3 204 351

Programnämnd Samhällsbyggnad	
Ram 2019	673 552
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	-2 735
Volymökning Sb investeringar, <i>inv utrymme volym (5355 tkr)</i>	
Volymökning SB exploateringsinvesteringar, <i>inv utrymme volym (3000 tkr)</i>	
Mellringe omklädningsrum <i>inv utrymme volym (600 tkr)</i>	
Rosta Gärde, <i>inv utrymme volym (348 tkr)</i>	
Vivalla IP, <i>inv utrymme volym (480 tkr)</i>	
Motionsspår, <i>inv utrymme volym (55 tkr)</i>	
Karlslund förbättrade förutsättn ridvht, <i>inv utrymme volym (1309 tkr)</i>	
Vandrarhem i Wadköping, <i>inv utrymme volym (164 tkr)</i>	
Lekmiljö Wadköping, <i>inv utrymme volym (35 tkr)</i>	
Anläggande av fritidsyta, sanering, <i>inv utrymme volym (78 tkr)</i>	
Kultur- och fritidscenter Varberga, <i>inv utrymme volym (840 tkr)</i>	
Open Art	-2 500
Open Art extra satsning	-2 000
Hyra Citypassagen	5 000
Budgetförstärkning 2020	
Effektiviseringsuppdrag 2020	-11 390
Riktat omprövningskrav inköp preliminär	-2 779
Löneöversyn kvarvarande compensation för 2019	1 947
Allmänkultur	-5 209
OpenART	-3 327
Bidrag till föreningar för utländska kulturer och trossamfund	-1 564
Utbyggd kameraövervakning	500
Utbyggd gatubelysning	500
Slopat bidrag till politiska ungdomsförbund	-465
Bevarande av färdtjänstservice	8 400
Ram 2020	657 930

Vuxenutbildning och arbetsmarknad**Ram 2019****542 477****Justeringar inför 2020**

Överfört resultat nämnd 2019	904
Försörjningsstöd engångskompensation 2019	-11 000
Försörjningsstöd engångskompensation 2020	6 000
Helårseffekt Modersmål	-6 814
Effektiviseringsuppdrag 2020	-11 815
Riktat omprövningskrav inköp, preliminär	-2 186
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2019	1 931
Återvändarcenter och -bidrag	5 000
Företagarsatsning utsatta områden	1 000
Örebronormen	-4 000
Yrkesutbildningar	5 000

Ram 2020**526 497****Landsbygdsnämnden****Ram 2019****6 278****Justeringar inför 2020**

Överfört resultat nämnd 2019	-26
Budgetförstärkning lönekomp, justering KSF-LN	7
Effektiviseringsuppdrag 2020	-44
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2019	12

Ram 2020**6 228****Kommunledning****Ram 2019****39 511****Justeringar inför 2020**

Effektiviseringsuppdrag 2020	-275
Effektiviseringsuppdrag politiska kanslier 10%	-3 082
Minskat kommunalt partistöd	-3 203

Ram 2020**32 951**

Kommunstyrelsen/KSF	
Ram 2019	382 929
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	-2 639
IT-satsning 2013, sista året	-1 500
Tillfälliga medel från utskott för hållbar utveckling	-405
Effektiviseringsuppdrag 2020	-10 116
Riktat omprövningskrav inköp, preliminär	-1 561
Riktat omprövningskrav mänskliga rättigheter	-1 500
Riktat omprövningskrav giffri miljö	-500
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2019	2 272
Jämställdhetsdelegationen	-50
Ram 2020	366 930
Kommungemensamt	
Ram 2019	244 970
Justeringar inför 2020	
Reducering extra försäkring	-1 800
Nerikes Brandkår .- index	2 463
Tillfälliga medel från utskott för hållbar utveckling (Arena Örebro)	-200
Samarbetsavtal Arena Örebro	150
Örebro läns flygplats	-16 713
Riktad omprövning Örebrokompaniet	-4 000
Ordningsvakter	10 000
Minskat bidrag Länsmusiken	-8 523
Stärkt lokaldemokrati	800
Samhällsorientering	1 000
Crossroads/Vinternatt (Härbärke för EU-migr.)	-1 300
Minskat bidrag Länsteatern	-1 220
Uppräkning länsmusiken	
Ram 2020	225 627
Stadsrevisionen	
Ram 2019	4 040
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	-125
Effektiviseringsuppdrag 2020	-26
Ram 2020	3 889
Valnämnd	
Ram 2019	2 600
Justeringar inför 2020	
Val 2019	-2 400
Effektiviseringsuppdrag 2020	-1
Ram 2020	199

Kommungemensamma statsbidrag	
Ram 2019	-141 400
Justeringar inför 2020	
Flyktingstatsbidrag	5 000
Maxtaxa BO	5 000
Ram 2020	-131 400
KS Förfogande	
Ram 2019	122 436
Justeringar inför 2020	
Överfört resultat nämnd 2019	3 551
Generella kostnadsökningar Löneökn, hyresindex, avt. Index m.m.	162 431
Utrymme effekter av nytt kostnadsutjämningsystem	37 000
Riktade omprövningskrav ännu ej fördelade, hyror	-4 000
Tillförda medel för investeringsutrymme volym, Inv.program 2020-2022	37 109
Politiskt utrymme	-4 000
Riktad omprövning ofördelat - tolkkostn.	-2 700
Riktad omprövning ofördelat - arvoden	-1 473
Justering KS oförutsedda utg.	-6 482
Justering ksu oförutsedda utg.	-195
Ram 2020	343 677
Finansiering	
Ram 2019, belopp i tkr	-222 815
Justeringar inför 2020	
Arbetsgivaravgifter och pensioner	15 952
Kapitalkostnader	5 073
Försäljningsintäkter exploatering	5 000
Ram 2020	-196 790
Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	8 769 011